

Möjligheternas Tyresö

- En framtid att tro på

**Vänsterpartiet Tyresös budgetförslag för 2017
TILLSAMMANS FÖR ETT SOLIDARISKT TYRESÖ**

Innehåll

Innehåll	2
Förslag till beslut	3
Inledning	4-5
Vänsterpartiets vision för Tyresö 2030	6-8
Sammanfattning	9-12
Verksamhetsområde 1 Förskola	13-14
Verksamhetsområde 2 Grundskola inklusive fritidshem och grundsär	15-18
Verksamhetsområde 3 Individ- och familjeomsorg	20-21
Verksamhetsområde 4 omsorgen av personer med funktionsnedsättning	21-22
Verksamhetsområde 5 äldreomsorgen	22-25
Verksamhetsområde 6 Gymnasieskolan	26-29
Verksamhetsområde 7 Arbetscentrum	29-30
Verksamhetsområde 8 Vuxenutbildning	30-33
Verksamhetsområde 9 Kultur och fritid inklusive bibliotek och fritidsgård	33-36
Verksamhetsområde 10 Plan och exploatering	36-37
Verksamhetsområde 11 Väghållning och park	37
Verksamhetsområde 12 Miljö och trafik	37
Verksamhetsområde 13 Vatten och avlopp	37
Verksamhetsområde 14 Renhållning	37
Verksamhetsområde 15 Bygglövsverksamhet	38
Verksamhetsområde 16 Näringsliv	38
Verksamhetsområde 17 Gemensamma verksamheter	38-40
Verksamhetsområde 18 kommunalförbundet	41
Verksamhetsområde 19 Politisk verksamhet	41
Verksamhetsområde 20 Tyresö Bostäder	41-44
Upplåning och investering	42-44
Besparingar	45
Satsningar	46-47

Förslag till beslut

Vänsterpartiet yrkar

Att fastställa utdebiteringen för 2017 till 19.95 kronor per skattekrona

Att fastställa Vänsterpartiet vision och strategiska mål för perioden 2017-2019

Att fastställa budgeterat ramanslag för 2017 i enlighet med Vänsterpartiets förslag

Att anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut

Att fastställa anslagen per verksamhetsområde i enlighet med Vänsterpartiets förslag för budgetåret 2017

Att de mål som fastslagits i tidigare kommunplaner upphör att gälla

Att godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 10.5 miljoner kronor i 2017 års budget i enlighet med Vänsterpartiets budgetförslag

Att fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår

Att i övrigt anta Vänsterpartiets kommunplan ”Möjligheternas Tyresö- en framtid att tro på” för perioden 2017-2019

Inledning

Vänsterpartiet ser att samhället är fullt av möjligheter. Vi kan bygga ett samhälle där var och en tillåts växa till sin fulla potential, där vi tar hand om varandra och vår miljö. Det som idag verkar omöjligt kan omsättas i verklig politik i morgon. Tyresös historia visar oss att förändring både är önskvärt och möjligt. För hundra år sedan var vår kommun knappt bebodd med permanentbostäder, idag kan nästan 50.000 människor kalla Tyresö för sitt hem. Här kan man gå i förskolan, gymnasiet, arbeta, bo och få äldreomsorg, vi är det Sverige som mödosamt byggts upp av tidigare generationer.

Att bygga ett samhälle där alla tillåts bidra efter förmåga och ges stöd efter behov är verkligen ett stort åtagande. Ändå vet vi att det bara är då som människor kan leva fria och rika liv, därför drömmer vi inte om något mindre, därför är vi socialister och feminister.

Vi ska möta framtiden med förväntan och entusiasm, vi ska bygga ett Tyresö för var och en och samtidigt oss alla tillsammans.

Ett viktigt verktyg för att möjliggöra ett gott liv för alla invånare och samtidigt minska de klass- och könsskillnader som finns i samhället, är att ha en generöst finansierad, solidarisk, allmän och expansiv välfärdssektor. Det är tack vare välfärden som våra barn kan ges omsorg och utbildning, våra äldre stöd genom hemtjänst och äldreomsorg, det är välfärden som ser till att vi har fungerande sociala skyddsnet, kort och gott- välfärden bygger oss starka.

I den här budgeten föreslår vi satsningar om totalt 76 miljoner kronor. Det är pengar som kommer göra nytta ute i verksamheterna eftersom de möjliggör att fler kan anställas, lönerna höjas, arbetsmiljön och kvalitén förbättras. Det är med stolthet vi kan säga att vi är beredda att prioritera det gemensamt ägda med mer resurser än något annat parti i Tyresö, vi är den progressiva opposition som Tyresö så väl behöver.

Vi arbetar för att fler ska få finna sig ett hem i Tyresö. Det är också så Tyresö kan bli en modernare och mer spännande kommun. Här ska studenter, pensionärer, människor mitt i livet och människor från världens alla hörn kunna mötas för att gemensamt skapa sig en tillvaro präglad av solidaritet, gemenskap och ömsesidig respekt. Här, i allas vårt Tyresö, finns ingen plats för rasism eller diskriminering baserat på sexualitet, religion, funktionsvariation eller könsidentitet. Grunden för detta samhälle är jämlikhet.

Alla föds vi med olika förutsättningar, men det är skolan och förskolans roll att ge alla samma möjligheter. Det är ett stort åtagande, nästan överväldigande, men vi kan inte nöja oss med något annat. Varje människa måste ges möjlighet att utveckla sin fulla potential och ges redskapen att utforska livet, kritiskt och ifrågasättande, men med vetskapen om allas lika och okränkbara värde. Skolan och förskolans position kan aldrig ifrågasättas, de vilar på demokratins fundament och bör värdesättas där efter. Vi kan stolt konstatera att vi är det parti i Tyresö som är beredda att satsa mest resurser på våra barn och unga.

Ekonomi ska verka för att skapa goda liv för alla. Ekonomi blir på så sätt ett verktyg för att uppnå förändring, vi kan genom politiska beslut omfördela ekonomiska resurser så att de främjar jämlikhet och solidaritet. Vår syn på ekonomi förpliktigar också till värna om varje skattekrona eftersom det är frukten av människors arbete. Vi föreslår i den här budgeten en skattehöjning om 45 öre. På så sätt omfördelar vi resurser från människors privata konsumtion till vår offentliga och tack vare de 45 örena kan vi anställa fler inom välfärden, förbättra kvalitén och på allvar möta framtiden med förväntan och entusiasm. Det är med Vänsterpartiets politik som välfärdsarbetarnas löner kan höjas, äldreboendena byggas och klimatet prioriteras, vi lägger en budget som får saker och ting genomförda, vi går från ord till handling. Vi nöjer oss inte med att lyssna till lärarnas, socialsekreterarnas och de personliga assistenternas krav på en bättre lönebildning och bättre arbetsbörda, vi gör något åt det också.

På sidan 47 följer en genomgång av hur vårt förslag på skattehöjning påverkar de olika inkomstgrupperna olika.

I det här dokumentet ryms såväl de stora drömmarna som den konkreta politiken. I en tid med stora utmaningar kan det vara väl värt att påminna sig om att ett samhälle där vi tar hand om varandra är fullt möjligt. Det är ett samhälle där ingen riskerar att dras ner av någon som är på väg upp, ett samhälle där vi värnar miljön och naturen, ett samhälle som tillgodoser människors behov och som prioriterar samhällsvinst istället för privat vinst. För att nå dit krävs konkret politik och folkligt engagemang, det är inte alltid lätt men varför reducera politiken till att endast diskutera vad som är omöjligt.

Vårt budskap är tydligt- dröm stort och tillsammans skapar vi en framtid att tro på.

Vänsterpartiets vision för Tyresö kommun 2030.

Vårt Tyresö ska vara kommun där alla tillåts bidra efter förmåga och ges stöd efter behov. Det är Tyresö som respekterar vår mångfald och som ständigt arbetar för social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det är ett solidariskt Tyresö.

I Vänsterpartiets Tyresö år 2030 har alla invånare samma rättigheter oavsett klass och religion, kön, etnicitet, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. År 2030 är Tyresö kommun en av landets bästa kommuner när det gäller välfärd, jämställdhet och miljö.

Barn och unga

Tyresö år 2030 ett föredöme när det gäller att leva upp till FN:s barnkonvention. Vi arbetar aktivt för att garantera att varje barn och ungdom känner sig tryggt, välkommet och sett. Vi ser till att barn och ungdomar välbefinnande får kosta pengar eftersom vi vet att det alltid är en investering inför framtiden. Vi har sedan 2017 anställt en barnombudsman som står oberoende från övriga kommunens administration och villkorslöst för barnens talar och försvarar deras intressen.

Vi har årligen satsat resurser på våra barn och unga och är 2030 bland landets främsta kommuner när det gäller barnomsorg, utbildning, kultur- och fritidsutbud. Vi har minskat barngruppernas storlek inom förskolan, förskoleklasserna och skolbarnsomsorgen (fritidshemmen) genom att anställa fler pedagoger. Tyresö är 10 i topp bland landets kommuner vad gäller lärartäthet och antalet behöriga pedagoger. Våra elever i grundskolan ligger i topp när det gäller behörighet till gymnasiet genom att i princip 100 % har godkända betyg i alla ämnen. Detta har varit möjligt genom att alla elever fått individanpassad stöd. Våra fritidshem avslutar skoldagen genom ett rikt utbud av fritidsaktiviteter anpassade till barnens behov. Alla, som önskar, får läxläsningshjälp på fritidshemmen. Samarbetet mellan kultur- och idrottsföreningar och fritidshemmen stärks så alla, oavsett klasstillhörighet, ska kunna utöva kultur och idrott.

Campus Tyresö

Kommunens nya gymnasieskola har ett rikt utbud av valmöjligheter och allt fler elever i Tyresö söker sig till vår egen gymnasieskola. Vi anser att Tyresö gymnasium bör ligga kvar på nuvarande plats och att ett Campus byggs upp kring gymnasiet. Alla elever får stöd så att de uppnår godkända betyg. Gymnasieutbildningen ligger i framkant vad gäller utrustning och forskning och genom nära samverkan med det lokala näringslivet främjas innovation och idérikedom.

Antagningen till samtliga program har en god könsfördelning. I våra internationella klasser (numera kallade introduktionsprogram med språkinriktning) får alla elever tillräckligt stöd för att de ska kunna gå vidare till gymnasiestudier. Vår vuxenutbildning är fortfarande i kommunal regi och har ett brett utbud av kurser. Tyresö är känt för sitt goda och generösa flyktingmottagande med integrerat boende och god kvalitet framför allt när det gäller mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Tillgänglighet och service

År 2030 finns en väl utvecklad hemtjänst för att våra äldre och invånare med funktionsnedsättningar ska kunna bo kvar hemma så långt det är möjligt. Möjligheten att få hjälp med insatser som tidigare låg utanför hemtjänsten – till exempel hjälp med snöskottning, trädgårdsskötsel och praktisk hjälp i hemmet med mindre snickerier finns för våra äldre och personer med funktionsnedsättningar till en rimlig kostnad. Enklare tjänster som städning och inköp av dagligvaror behöver inte längre prövas efter behov. Tyresö kommun har ett rikt utbud av olika boendeformer för våra invånare. Vi har också utvecklat individuellt anpassade boendeformer för våra äldre och invånare med funktionsnedsättningar. Tack vare kommunens goda omsorg och våra äldre och personer med funktionsnedsättningar är vi år 2030 bland landets främsta kommuner vad gäller nöjdindex.

Vi har en låg omsorgstaxa vilket gör att ingen behöver avstå från insatser av ekonomiska skäl. År 2030 är Tyresö kommun en av landets 10 främsta kommuner när det gäller ekologisk och hållbar utveckling. Under många år tillbaka har vi varit ”en grön kommun”. Vi arbetar aktivt med att förbättra cykelinfrastrukturen.

Miljö och gröna investeringar

År 2030 återvinner vi allt matavfall i en biogasanläggning i kommunen eller i dess närhet. Vi har flera tankstationer för biogas i vår egen kommun. Tyresö kommun använder sig enbart av bilar drivna med biogas, el eller andra ännu mer klimatsmarta alternativ. Vi sluter enbart avtal med entreprenörer för snöröjning, sandning med mera, om de använder sig av klimatsmarta fordon. Alla invånare, oavsett boendeform, källsorterar och tack vare återvinningen har renhållningstaxan kunnat sänkas. Genom ett utvecklat samarbete med de övriga södertörnskommunerna genomför vi gröna investeringar i offentlig regi.

I Tyresö har vi flera bilpooler, vilket har minskat bilismen. Kollektivtrafiken inklusive tvärförbindelsen i Tyresö har utvecklats, vilket minskat invånarnas bilberoende. Vid all nybyggnation finns en närhet till kollektivtrafik. Genom enträget arbete och goda omfördelningar av resurser i landstinget har vi en avgiftsfri kollektivtrafik för samtliga resenärer.

Vi har ett stort antal infartsparkeringar i Tyresö. Vi har byggt ett flertal energisnåla bostäder och vi har minst en ekoby i Tyresö. Vi har också skapat flera gemensamhetsboenden (kollektivboenden).

Bostäder oavsett plånbok

Vi har byggt och fortsätter att bygga bostäder för alla oavsett plånbok. Det betyder att vi satsar främst på hyreslägenheter eftersom vi behöver öka den andelen. Tyresö Bostäder har fått fortsatt stöd från kommunen genom att kommunen borgar för nybyggnationen av hyreslägenheter. Inga lägenheter inom Tyresö Bostäders bestånd har omvandlats till bostadsrätter utan antalet lägenheter med hyresrätt har totalt i Tyresö har utökats. Tillgängligheten till kultur- och fritidsaktiviteter för våra invånare med funktionsnedsättningar har ökat.

Kultur för alla

År 2030 har Tyresös Kulturhus funnits i många år. Det byggdes i samband med försäljningen av marken runt Forellskolan och skapades i samråd med föreningar och Tyresös invånare. Vårt kulturhus är ett livaktigt kulturcentrum och en mötesplats för alla invånare. Vårt Kulturhus har ett stort utbud av aktiviteter och vår biograf Forellen visar film varje kväll. Kulturhuset har också rikligt med lokaler för att våra band, orkestrar, körer och teatersällskap ska ha kunna ha övningslokaler. Dessutom har vi ett stort utbud av konserter och teaterföreställningar.

Demokrati, inflytande och deltagande

Vi har under åren stärkt invånarnas möjligheter till demokratisk insyn i kommunernas verksamheter. Samtliga styrelse- och nämndsammanträden är öppna för våra invånare. Genom medborgarförslag har invånarna möjlighet att föreslå saker direkt till kommunfullmäktige. Tyresö kommun har en sammansättning av anställda som speglar invånarna i Tyresö, vilket bland annat innebär att vi har en större mångfald bland våra anställda. Aktiva insatser sker från kommunens sida för att göra viktiga dokument till exempel kommunplan, översiktsplan, nyinvesteringar och detaljplaner kända för Tyresös invånare.

År 2030 har kommunen sedan länge ett ungdomsfullmäktige minst två gånger om året och på kommunens hemsida förs en engagerad debatt mellan politiker och invånare. Vi har flera årliga debatter mellan våra förtroendevalda och invånare.

Vid större investeringar samlar vi invånarna till ett ”medborgarforum” för att de ska kunna påverka besluten.

Vi fortsätter intensivt på att stärka våra invånares möjligheter till demokratisk insyn för att göra dem mer delaktiga i kommunens planering och beslut.

Förändring är möjligt

Denna vision täcker inte alla aspekter av alla politiska områden och det är bra, samhället är dynamiskt och föränderligt och en sann demokratisk ordning förutsätter att politiken tar in sin omvärld. Med Vänsterpartiet förblir dock den ideologiska övertygelsen att alla människor besitter ett okränkbart värde som måste värnas, att politiken och ekonomin tillhör oss alla och att solidariteten mellan människor bygger en stark gemenskap. Det är utifrån dessa principer som vi tänker fortsätta att utveckla Tyresö.

Sammanfattning

Förskola och pedagogisk omsorg

En utav välfärdsstatens stora landvinningar är den allmänna barnomsorgen. Den möjliggör för föräldrar att kunna arbeta och barn att få interagera med andra. Det är i de tidiga åren barn utvecklar sin sociala förmåga och förskolan ska förstås stimulera till utveckling genom lek och sociala möten. Relationen mellan barn och pedagog är avgörande för den utvecklingen, att pedagogerna har tillräckligt med tid för varje barn och en adekvat utbildning. Därför satsar vi **5 mkr** mer än alliansen på minskade barngrupper i förskolan. Vi föreslår också att kommunen ska arbeta mer aktivt för att få välutbildad personal till förskolan samt att arbetsvillkoren ska förbättras för de som arbetar inom barnomsorgen. En ökad bemanning är a och o för att kunna säkerställa kvalitén på omsorgen och en bättre arbetsmiljö för de anställda

Grundskolan

Skolan ska vara en plats där barn och ungdomar lär sig att bli fritt tänkande och ifrågasättande individer. En plats som stimulerar till livslångt lärande. För att det ska kunna uppnås krävs det att klasserna är så pass små att alla elever får den uppmärksamhet som krävs, att lokalerna fungerar som en god arbetsmiljö för såväl lärare som elever och att det finns gott om skolmaterial. Skolan är samtidigt en social mötesplats och det är av yttersta vikt att alla elever känner sig trygga och väl bemötta på skolan. Vänsterpartiet gör en jättesatsning på skolan i vårt budgetförslag. Vi satsar **15 mkr** mer på en generell höjning av skolpengen, som är det effektivaste sättet att minska klasstorlekarna.

Utöver det satsar vi hela **4.5 mkr** på att anställa fler specialpedagoger och förbättra utbildningen för de barn som är i behov av särskilt stöd. Det är för oss en självklar satsning eftersom den riktar sig till de barn som är i behov av störst stöd. Inget barn ska falla mellan stolarna, det är viktigt att samhället finns där för alla. Vi ser med bestörtning hur de sjunkande betygsåldrarna för med sig en allt sämre elevhälsa. Kombinerat med de ideal och normer som finns i övriga samhället, är pressen på många ungdomar alldeles för stor. Därför vill vi att kommunen satsar riktade pengar på elevhälsan. Alla ska veta att det finns en kurator att prata med, eller en skolsyster att fråga saker.

I ett modernt samhälle efterfrågas olika kompetenser. Något som ofta är meriterande är språkkunskaper. Vi vill stimulera de barn som har fler än ett språk hemma genom att ge fler tillgång till modersmålsundervisning. Vi satsar, utöver alliansens förslag, **2 mkr** på att fler ska få tillgång till modersmål och svenska 2 undervisning. Denna satsning, är likt alla andra på utbildningsområdet, förstås en investering för framtiden.

Vi vet att barn i alla åldrar är påverkade av de könsroller som existerar i samhället och att det begränsar barnens frihet. Dessa könsskillnader påverkar allt från vad som anses vara ok att leka med, till bemötande i klassrummet och elevhälsan. Dessutom vet vi att synen på könsroller

som presenteras i ung ålder tenderar att cementeras även senare i livet om man inte arbetar normkritiskt. Vänsterpartiet driver att genuspedagogik ska implementeras i all barnomsorg och pedagogisk verksamhet och vi avsätter därför **1 mkr** kr för att anställa genuspedagoger som arbetar gentemot skolor och förskolor och fortbildar personal, går igenom inne och utemiljö samt finns som ett stöd för pedagogerna vid frågor och funderingar. Dessa genuspedagoger finns också med vid framtagande av skolornas likabehandlingsplaner.

Socialnämnden

Välfärden ska finnas där genom hela livet, inte minst för de som är i behov av särskilt stöd från samhället. Under socialnämnden ryms många delar, Individ och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. På inget annat område har alliansens politik varit ett större misslyckande i Tyresö. Det har gått så långt att kommunen tvingats betala viten för att vi inte följt lagen. Situationen är mycket allvarlig. De socialsekreterare som arbetar i kommunen har vid flera tillfällen uppmärksammat oss på att deras arbetsbörda är omänskligt hög. De beslut som socialsekreterarna tar kan få långtgående konsekvenser och pressen är redan sedan tidigare hög, ändå har den borgerliga majoriteten valt att sätta socialnämnden på svältkur år efter år.

I vårt alternativ för kommunen vänder vi trenden och satsar istället på den här nämnden. Faktum är att vi gör en rekordsatsning om **23,5 mkr** kronor mer än borgerligheten på just den här nämnden. Det är viktiga satsningar som höjer kvalitén på äldreomsorgen, ökar bemanningen inom individ och familjeomsorgen och förstärker resurserna på kommunens gruppboenden.

Vi satsar **10 mkr** mer än borgerligheten på att alla äldre ska få en värdig äldreomsorg. Pengar som kan gå till att anställa fler. För i äldreomsorgen behöver vi fler händer, mer kollegor till de som redan arbetar där. En annan självklar satsning är för oss att alla som behöver det ska erbjudas ett avgiftsfritt trygghetslarm. Det ska inte handla om ekonomi när man ska ta ställning till vilka behov man har som äldre. Samhället ska finnas där med den service man behöver. Människor som har arbetat hela livet och bidragit till den svenska välfärden ska inte vändas ryggen och tvingas betala för de nödvändigaste av tjänster som trygghetslarmet faktiskt innebär.

Gymnasieskolan

Debatten om gymnasiet har den senaste tiden stundom varit hård i Tyresö. Alliansen har beslutat att lägga ner de studieförberedande programmen eftersom elevunderlaget har minskat. Under alliansens tid vid makten har gymnasiet gått från att ha varit en utav Tyresös största arbetsplatser med en bra bit över 1000 elever till att idag befinna sig i en mycket svår situation. Vänsterpartiets alternativ till denna nedåtgående spiral är ett sammanhållet

gymnasium där kommunen investerar för att förbättra arbetsmiljön för såväl eleverna som personalen. Vi har tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslagit en ny inriktning för gymnasiet som vi kallar Campus Tyresö. På Campus Tyresö samverkar gymnasiet med det lokala näringslivet för att främja innovation och kvalitativ utbildning.

För att stärka de elever som redan går på gymnasiet föreslår vi dessutom en satsning på en elevcoach som ska kunna arbeta förebyggande mot missbruk och kriminalitet. Det fanns tidigare elevcoacher på skolan, men i alliansens besparingsiver drogs dessa bort. För att underlätta integrationen och för att investera i framtiden satsar vi också i vårt budgetalternativ på modersmålsundervisningen och studievägledning på gymnasiet, en satsning om 2 miljoner kronor.

Vuxenutbildning

Alla människor ska ha rätt till utbildning även i vuxen ålder. Om en person hade det svårt på gymnasiet eller livet tog en sådan vändning att gymnasiestudierna inte kunde fullföljas så måste det finnas chanser senare i livet. Vänsterpartiet såg med stor förtvivlan hur den borgerliga regeringen konsekvent drog ner på statsbidraget för komvux vilket ledde till att mellan 20.000 och 40.000 studieplatser försvann. Så gör bara en regering som vill cementera de klasskillnader som råder i samhället och förvägra människor möjligheten till fortsatta studier.

En avgörande samhällsfunktion för såväl integrationen som den demokratiska samhörigheten i samhället är SFI. Vänsterpartiet har länge arbetat för att SFI:s status ska höjas och tas på allvar. Vänsterpartiet presenterar i det här budgetalternativet en modern satsning om **1 mkr** på att stärka läs och skrivkunnigheten på analfabeters modersmål, i den mån det är möjligt. Forskning och beprövad erfarenhet från andra platser i Sverige visar att det i framtiden snarare kan vara en besparing eftersom det effektiviserar studietiden för de som oftast har längst studietid, de som inte kan läsa och skriva ens på sitt eget modersmål.

Arbetscentrum

Många ungdomars första kontakt med arbetslivet är genom ett sommarjobb. Det kan vara, med god handledning och sjysta arbetsvillkor, en nyttig erfarenhet för de som snart ska ut i arbetslivet. Sommarjobbets sociala betydelse bör inte heller underskattas. Vi anser att alla som söker ett sommarjobb ska få det. Med anledning av det satsar vi 1,5 miljoner för att alla ska kunna få ett sommarjobb med avtalsenlig lön.

Bibliotek, kultur och fritid

Vänsterpartiets motto för hela vår kulturpolitik är ”kultur ska generera mer kultur”. Vi arbetar för en folkkultur som är tillgänglig för alla, där alla människor och hela människan får växa i skapandet. Vi har länge arbetat för ett kulturhus i Tyresö och vi står fast vid kravet om att vi behöver ett fullgott kulturhus där föreningarna har råd att vistas. I vår vision för Tyresö ser vi också behovet av fler mötespunkter för människor ute i de olika bostadskvarteren, platser där man exempelvis kan träffas för att äta ihop, ha poesikvällar eller olika skapandeverkstäder.

Ett viktigt verktyg för att göra kulturen tillgänglig för så många som möjligt är kulturskolan. Den möjliggör att även barn ur arbetarklassen ges tillgång till en värld som tidigare var exklusiv för de med stora ekonomiska resurser. I kulturskolans utbud finns att finna bland annat kurser i olika instrument men även sång och dans. Vi föreslår en satsning på **1,3 mkr** som innebär att avgifterna skulle halveras. På det sättet undanröjer vi åtminstone delvis ett ekonomiskt hinder för vissa. Vårt mål är att kulturskolan ska vara helt avgiftsbefriad.

En fråga som Vänsterpartiet länge har drivit är den om söndagsöppet på biblioteket i Tyresö centrum. Vi vill öka tillgängligheten så att fler ska få tillträde till bibliotekets viktiga funktioner. Därför satsar vi **0,45** miljoner kronor för att kunna hålla öppet även på söndagar. Dessutom ger vi ett särskilt uppdrag till förvaltningen att titta på hur biblioteket kan arbeta med mer uppsökande verksamhet. Med det menar vi att personal från biblioteket till exempel kan besöka skolor och äldreboenden men också bli mer synliga ute i centrum.

Det är hög tid att graffittin får den status som den konstform den faktiskt är. Under lång tid har politiker satt graffittin på undantag och förvägrat konstnärerna att utöva denna konstform på ett lagligt sätt. Vi föreslår en satsning om **0,1 mkr** kronor på uppförandet av en laglig graffittivägg.

För att satsa på tillgängligheten föreslår vi att pensionärsorganisationer och funktionshinderorganisationer får 0-taxa för lokalkostnader när de vill hyra en lokal från kommunen, i likhet med ungdomsföreningarna. Detta till en kostnad av **0,15 mkr**.

För mer detaljerad information se i de enskilda verksamhetsområdena.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

VERKSAMHETSOMRÅDE 1 FÖRSKOLAN OCH PEDAGOGISK OMSORG.

Förskolan behöver satsa på att minska barngrupperna!

Förskolan ska stimulera barns utveckling och vara en förberedelse för kommande studier vid grundskola m.m. Den är också en förutsättning för att både män och kvinnor ska kunna förena föräldraskap och arbete. Barnomsorgen behöver anpassas efter alla föräldrars behov. Det visar sig inte minst genom att efterfrågan på barnomsorg på obekvämt arbetstid ständigt ökar.

En allmän åsikt bland förskolepersonal och föräldrar är att barngrupperna blivit alltför stora och personaltätheten för låg. Vänsterpartiet har samma åsikt! Det är avgörande för våra barn att barngruppernas storlek och personalresurserna är tillräckliga för barnens utveckling och för att de verkligen ska få den pedagogiska omsorg som läroplanen för förskolan föreskriver. De yngsta barnen är också enligt forskning mer beroende av mindre grupper eftersom de har svårare att knyta an till många personer.

I Tyresö har vi under en lång rad av år alldeles för stora barngrupper. Det visar sig ständigt i de kvalitetsuppföljningar som nämnden får kännedom om. I samtliga uppföljningar har vi kunnat konstatera att antalet barn per pedagog överstiger både länets och rikets genomsnitt. Flera förskolor i Tyresö har även en lägre personaltäthet än genomsnittet i Tyresö kommun. Det är naturligtvis helt oacceptabelt!

Eftersom vi tack vare regeringens och Vänsterpartiets förhandlingar nu får 17 mkr i extra statsbidrag har nu majoriteten äntligen ambitionen att börja uppfylla sitt vallöfte inför valet 2014 om att minska barngruppernas storlek. Majoriteten skjuter till 10 mkr år 2017 och 20 mkr både år 2018 och 2019. **Vänsterpartiet reserverar ytterligare 5 mkr** som vi vill använda till att ytterligare minska barngrupperna för de yngsta barnen, 1-3 åringarna eftersom all forskning visar att de är speciellt känsliga för alltför stora barngrupper.

Vänsterpartiet vill också uppmärksamma de barn i förskolan som har ett annat modersmål än svenska. Visserligen är kommunen inte skyldig att ge förskolebarnen träning i modermålet, men vi förslår att nämnden får i uppdrag att utreda behovet av modersmålsträning för våra förskolebarn.

Ett jämställt samhälle kräver att genuspedagogiken implementeras redan i förskolan!

Utifrån Vänsterpartiets feministiska syn är det självklart viktigt att på ett tidigt stadium motverka stereotypa könsroller och det sker bäst redan i förskolan. I Läroplan för Förskolan (Lpfö98) kan vi läsa följande:

”Förskolan ska motverka traditionella könsroller och könsroller. Flickor och pojkar skall i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller”. Genus ger uttryck för de värderingar, attityder och erfarenheter om män och kvinnor som finns i samhället. Vi skapar ”genus” varje dag och uppdelning i kvinnligt och manligt är något som vi alla gör, oftast utan att vara medvetna om. Genus är ett nyckelbegrepp för att förstå hur ojämställdhet och jämställdhet uppstår. Om vi vill skapa ett mer jämställt samhälle måste vi börja med att medvetandegöra våra barn redan i tidiga åldrar. För några år sedan hade vi i Tyresö ett försöksprojekt med genuspedagogik, som slog väldigt väl ut. Vänsterpartiet anser att det nu är hög tid att verkligen satsa på att bryta stereotypa könsroller och reserverar **1 mkr för att anställa två genuspedagoger**, som ska hjälpa förskolepersonalen att implementera genuspedagogiken i förskolan och grundskolans förskoleklasser. Vår tanke är att genuspedagogerna ska vara centralt placerade på förvaltningen men arbeta direkt ute på förskolorna och i förskoleklasserna med genuspedagogik. Vänsterpartiets tanke är att varje förskola ska hitta ett arbetssätt som passar just den förskolan i arbetet med att motverka stereotypa könsroller. Självklart ska också föräldrarna involveras i detta arbete.

Vänsterpartiets förslag

Vi reserverar 5 mkr för att minska barngrupperna för 1-3 åringar.

Centralt höjer vi det s.k. tilläggsbeloppet (för barn i behov av särskilt stöd) och förvaltningen får i uppdrag att fördela detta efter behoven på förskolorna och grundskolorna.

Vi reserverar 1 mkr för att anställa två genuspedagoger.

Särskilda uppdrag förskolan

1. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda konsekvenserna av ett tak för antalet förskolebarn i barngrupperna i första hand för de yngsta barnen, 1-3 år.
2. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att starta en förkortad vidareutbildning för barnskötare som är anställda i kommunen.
3. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag konsekvenserna av att våra förskolor ersätts med den faktiska hyreskostnaden.
4. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda behovet av modernmålträning för våra förskolebarn.

VERKSAMHETSOMRÅDE 2. GRUNDSKOLAN INKLUSIVE SÄRSKOLA OCH FRITIDSHEM

Grundskolan är det verksamhetsområde vi i Vänsterpartiet känner oss mycket oroade för. Trots att meritvärdet för våra grundskoleelever ökat, vilket självklart är bra, tvingas grundskolorna år efter år att göra nedskärningar för att hålla sina budgetar. Skolorna tvingas slimsa sin verksamhet inte minst för att hyreskostnaden nu betalas ut som en peng per elev, vilket innebär att om skolan får färre elever tvingas de spara på själva den pedagogiska verksamheten eftersom hyreskostnaderna inte går att påverka.

EN LIKVÄRDIG SKOLA FÖR ÖKAD KUNSKAP

I Vänsterpartiets budgetmotion på riksnivå skrivs följande om skolan:

”För Vänsterpartiet är allas rätt till kunskap det viktigaste målet med utbildningspolitiken. Alla elever ska ha samma rätt till kunskap, lärande och utveckling oavsett bakgrund och förutsättningar. Alla elever ska kunna lita på att de går i en bra skola.

De senaste decennierna har utvecklingen gått åt fel håll. Skolan har gått från att vara en klassutjämnare till att vara en klassförstärkare. Undersökningar visar att likvärdigheten i den svenska skolan har försämrats sedan slutet av 1990-talet. Skillnaderna i resultat och kunskaper har ökat mellan elever, skolor och kommuner. I dag har inte alla elever samma rätt till kunskap i praktiken.

Skolsegregationen är den viktigaste orsaken till de försämringar i resultat som vi har sett på senare år. Elever med utbildningstradition samlas på vissa skolor medan elever som kan ha svårare att nå målen samlas på andra skolor och halkar efter alltmer. Vi ser också tydliga tendenser till etnisk segregation, som både är ett problem i sig och förstärker existerande socioekonomiska klasskillnader.”

Vänsterpartiet arbetar för att alla elever ska ges samma förutsättningar och vill ha en likvärdig skola i vår kommun och i Sverige. Vårt motto är **EN SKOLA FÖR ALLA** Tyvärr har segregationen mellan skolorna i Sverige ökat beroende på hur mycket en kommun satsar på skolan. När vi ser på skolresultatet på våra olika skolor i Tyresö, kan vi också konstatera att de är segregerade.. Vänsterpartiet är därför förespråkare för att skolan ska återgå till att vara statens ansvar speciellt eftersom vi kan läsa hur just ”skolpengen” bidragit till att öka segregationen. **Vi har idag 290 olika skolpengssystem i våra kommuner.** Vi ser hur skolpengen ständigt skapar problem för våra kommunala skolor. Om en skola tillfälligt får en minskning av antalet elever tvingas den genast att dra ned på sina kostnader. Skolorna kan inte krympa sina lokaler eller spara på andra kostnader, så i praktiken innebär det att personalens antal måste minskas. Självklart innebär detta en ökad risk för att skolans kvalitet och elevernas trygghet blir lidande. I ett andra skede ökar elevantalet och det innebär att skolan måste försöka rekrytera nya lärare. I Tyresö har vi redan fått känna på hur lite flexibelt systemet med skolpeng är, när Engelska skolan etablerade sig i Tyresö. Våra grundskolor tvingades då till sparkrav på motsvarande 18 tjänster på grund av minskat elevantal och

därmed färre skolpengar. Om skolan inte kommer att återgå till statens ansvar inom en överskådlig tid, kommer vi i en motion att föreslå en utredning om pengasystemet i vår kommun med syfte att hitta ett system som inte är lika känsligt för svängningar i elevantal. På nämnden i maj fick vi yttra oss över en ansökan från British School om att etablera sig i Tyresö. Om skolverket beviljar den ansökan kommer det att innebära ytterligare besparingar för våra kommunala skolor.

Vänsterpartiet är definitivt motståndare till de privatskolor vars företag gör stora vinster med skattebetalarnas pengar. Sverige är det enda land i världen som har skattefinansierade privatskolor. Det enda land som provat detta system var Chile under Pinochets ledning. Vi är positiva till kooperativa skolor och privatskolor som återinvesterar vinsten i undervisningen. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) har undersökt orsaken till segregationen och kommit fram till slutsatsen att friskoleexpansionen och det fria skolvalet har ökat skillnaden mellan skolor även om boendesegregationen också spelar en stor roll.

Vi föreslår en höjning av skolpengen med totalt 15 miljoner kronor utöver majoritetens satsning om 4 miljoner. Under 2017 kommer enligt majoritetens kommunplan grundskolor att få kompensation för löneökningar motsvarande 2 %. Vi kommer under de kommande åren att fortsätta satsa på att ytterligare höja skolpengen. För år 2017 innebär vårt förslag våra grundskolor totalt kan anställa ca 25 nya lärare.. Vi har också uppmärksammat att grupperna i de så kallade förskoleklasserna, 6-åringarna, tenderar att vara för stora och **reserverar därför 1,5 mkr för att minska grupperna i förskoleklasserna.**

Barn med särskilda behov - Tilläggsbelopp

Tyresö har sedan ett antal år s.k. ”inkludering” av elever med olika typer av funktionsnedsättningar. Det har inneburit att ett antal mindre gruppen och specialklasser inom grundskolan lagts ned. Vänsterpartiet är försiktigt positiva till inkluderingen men den kräver också att skolorna verkligen får möjlighet att ge dessa elever det stöd varje enskild elev behöver utifrån sina behov. Förutom att det behövs fler speciallärare på skolorna, behöver lärarna och pedagogerna på fritidshemmen en intensifierad fortbildning för att öka förståelsen för elever med olika typer av funktionsnedsättningar. För några år sedan beslöts att det särskilda stödet kallat **tilläggsbelopp** till en del skulle bakas in i skolpengen och enligt uppgift är 3,5 % avsett till detta. Vänsterpartiet ser en fara i att inkludera dessa resurser i skolpengen, med tanke på hur känsligt systemet är för vikande elevantal. Det finns en uppenbar risk att det i spartider blir det särskilda stödet som blir lidande. Vi kunde också i nämndens senaste redovisning av den ekonomiska situationen konstatera att tilläggsbeloppet med all sannolikhet kommer att överskridas vid årets slut.

För att vara säkra på att vi har tillräckligt med pengar avsatta för elever med särskilda behov har Vänsterpartiet valt att höja det **centrala stödet**, som rektorerna kan ansöka om.

Vänsterpartiet reserverar 4,5 miljoner kronor för att öka det s.k. tilläggsbeloppet.

Elever med annat etniskt ursprung – Modersmålsundervisning och svenska som andra språk (SV2)

Vi har fått alltför många barn och ungdomar i vår kommun med annan etnisk bakgrund särskilt har de ensamkommande flyktingbarnen ökat. Att utveckla sitt språk är viktigt för socialisationen och ett verktyg för att kunna ta till sig nya kunskaper. Genom att lägga mer resurser på modersmålsundervisningen får eleverna större möjlighet att både bevara sin kultur och sitt förstaspråk, men även ta del av den svenska kulturen och lättare utveckla det svenska språket. De får förutsättningar att bli en del av samhället samtidigt som de har kvar sitt ursprung. Forskning visar att ett starkt modersmål också ger ett starkt andraspråk, Vänsterpartiet anser att resurserna till modersmålsundervisning och svenska 2 måste öka för att även elever med mer udda språk kan få undervisning på sitt modersmål. Vi anser att vi också måste uppmärksamma de barn som går i förskolan och i förskoleklass för att även dessa ska få träning i modersmålet. Vi känner också till att vi har brist på lärare som utbildat sig i svenska som andra språk och att detta ämne ofta får utgöra ”fyllnadstimmar” för lärare som saknar de specialkunskaper som undervisning i svenska 2 kräver.. **Vi satsar 2 mkr på modersmålsundervisning och studiehandledningen i grundskolan.**

Sociodemografiskt tillägg för elever med annat etniskt ursprung

Våra grundskolor har rätt till sociodemografiskt tillägg för de elever som uppfyller urvalskriterierna. I en jämförelse mellan Stockholms stad- och läns kommuner kan vi konstatera att Tyresö har flest urvalskriterier som måste uppfyllas med hela fyra kriterier; 1) Ensam vårdnadshavare, 2) Andel med försörjningsstöd, 3) Föräldrarnas utbildning, 4) Andel elever födda utomlands/andel elever vars båda föräldrar är födda utomlands. De flesta kommunerna har endast två urvalskriterier nämligen; 1) Föräldrarnas ursprungsland, 2) Föräldrarnas utbildning Vänsterpartiet föreslår därför att barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda vad två urvalsfaktorer skulle innebära för våra elever med annan etnisk bakgrund och anledningen är att vi misstänker att en del elever, som borde få tillägget, faller utanför ramarna. **Vi föreslår också en höjning av det sociodemografiska tillägget och reserverar 1 mkr till detta.**

Fritidshemmen

I ett pressmeddelande från Skolverket 2015-04-08 skriver Bengt Thorngren, expert på Skolverket följande:” Utvecklingen på fritidshemmen måste vändas. Det har under de senaste 10 åren blivit glesare med personal, allt större elevgrupper och sjunkande utbildningsnivå hos personalen. På tio år har den genomsnittliga elevgruppen växt från 31 till 41 elever. I Sverige går nästan 450 000 elever i fritidshem. Bra fritidshem ska vidga fördjupa elevernas kunskaper och erfarenheter, utveckla deras sociala kompetens och stärka deras självkänsla. Det är egenskaper som blir allt viktigare i samhället. Därför är det svårt att förstå att den negativa utvecklingen får fortsätta”. Vänsterpartiet kan bara konstatera att vi är långt ifrån den SIA-reform (skolans inre arbete) som kom 1979 och som skulle innebära att den reguljära undervisningen och vistelsen på fritidshemmen skulle integreras för att intensifiera

pedagogiken. Tanken med den samlade skoldagen anser Vänsterpartiet vara bra eftersom den skulle gynna elevens livslånga lärande och stärka elevernas sociala kompetens. För att uppfylla kraven på en samlad skoldag krävs dock resurser, som tyvärr uteblivit under många år. Idag finns grupper på upp till 60 barn, vilket är helt oacceptabelt. Barngrupperna på våra fritidshem tenderar också att öka ännu mer eftersom elever från årskurs 4 och 5 nu har rätt till plats på fritidshemmen, även om vi anser detta vara en bra reform.

Vänsterpartiet väntar på svar på en motion om att stoppa ensamstängningarna på våra fritidshem, eftersom vi har den bestämda uppfattningen att ingen ska ensam behöva ansvara för en barngrupp även om det är färre barn vid stängningsdags. Detta skulle enligt beräkningar kosta ca 50 000 kronor per enhet, men skulle vara en reform som får både barn, föräldrar och personal att känna en större trygghet.

Vänsterpartiet anser fortfarande att situationen på våra fritidshem får alltför lite uppmärksamhet på nämnden, trots att vi ständigt får larm om de stora barngrupperna. Vi efterfrågan därför ständigt separata redovisningar för fritidshemmen och att majoriteten de facto också gör någonting åt situationen. Eftersom Vänsterpartiet ser fritidshemmen som en del av elevernas samlade skoldag och anser att den vistelsetiden är lika viktig som själva kunskapslärandet **förslår vi en förstärkning av fritidshemmens budget med 7 mkr kronor för att minska gruppstorlekarna.**

Särskilda uppdrag

5. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda urvalskriterierna för det sociodemografiska tillägget.
6. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utarbeta en handlingsplan för få fler behöriga pedagoger i grundskolan och på fritidshemmen.
7. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att organisera sitt arbete så att rektorernas tid som pedagogiska ledare på respektive skol väsentligt utökas.
8. Fritidshemmens ekonomi ska särredovisas i de ekonomiska månadsuppföljningarna.
9. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra en undersökning för att kartlägga situationen på våra fritidshem.
10. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda konsekvenserna av att våra grundskolor ersätts med den faktiska hyreskostnaden.

Sammanställning av Vänsterpartiets satsningar

Minskade småbarnsgrupper i förskolan	5 000 000
Genuspedagoger, 2 tjänster	1 000 000
Ökat förskoleklasser, 6-åringar	1 500 000
Höjning av grundskolepengen	15 000 000
Ökat tilläggsbelopp (särskild stöd)	4 500 000
Höjning av sociodemografiskt tillägg	1 000 000
Förstärkning av modersmålsundervisning och svenska 2	2 000 000
Höjning av fritidshemspenget	7 000 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	37 000 000

Socialnämnden

Socialnämnden består av tre stycken verksamhetsområden, samtliga helt grundläggande delar av den Svenska välfärden. Att garantera social trygghet för samtliga invånare är ett utav samhällets viktigaste åtaganden gentemot befolkningen, ingen ska förpassas till utsatthet och misär, ingen ska lämnas efter. Det är av mycket stor vikt att dessa områden är väl finansierade och konstruktivt styrda.

Utöver de satsningar som framgår av läsningen kring varje verksamhetsområde föreslår vi också en central satsning till socialnämnden. Att vara anhörig till någon som är i behov av samhällets hjälp kan väcka en hel del frågor och funderingar av såväl praktisk som emotionell karaktär. Det finns ett stort behov av såväl stödjande, samordnande och utbildande insatser inom kommunen när det kommer till anhörigkontakt.

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg

Vänsterpartiet har med mycket stor oro följt utvecklingen inom individ- och familjeomsorgen. Vi har gång på gång tillsammans med den övriga oppositionen påtalat att det finns mycket stora brister inom den politiska och administrativa ledningen på detta område. Än värre blir det för verksamheten när budgetförutsättningarna ständigt förändras och medel flyttas mellan socialnämndens olika områden.

Det är med stor upprördhet och sorg vi kan läsa följande från den granskning som genomförts angående rättsäkerheten inom barn och ungdomsenheten- ” *Rättsäkerheten inom enheten för barn och unga kan under nuvarande förhållanden inte garanteras, inte heller att barn får det skydd och stödjande insatser som behövs. Omedelbara och kraftfulla åtgärder behöver vidtas* ”

Det är hög tid att Socialnämndens områden i allmänhet och individ-och familjeomsorgen i synnerhet får ett ordentligt budgetlyft och en politisk ledning som är beredd att vidta de kraftfulla och omedelbara åtgärder som behöver till.

Under ett antal år har antalet handläggande socialsekreterare kraftigt minskat och idag klarar inte kommunen av att rekrytera ens tillräckligt många som det finns budgeterat utrymme för. Belastningen har under samma tid ökat. Socialsekreterarna räcker helt enkelt inte till och den psykosociala arbetsmiljön i kombination med en oerhört tung arbetsbörda har lett till att sjukskrivningstalen är bland de högsta i kommunen. Situationen är av allt döma så kritisk att det innebär en fara för kommuninvånarnas sociala trygghet.

Förebyggande insatser är förstas av mycket stor vikt, både för den enskilde och för kommunen i stort. Vi anser att mobila teamet är en viktig aktör i det arbetet, en annan är familjerådgivningen som vi anser borde ske utav avgift och biståndsbedömning.

Givet det vi känner till angående situationen inom Individ- och familjeomsorgen kan vi konstatera att detta tycks vara det verksamhetsområde som är absolut mest misskött av

kommunledningen och förtroendet för den politiska ledningen inom socialnämnden är därför förbrukat.

Vi satsar 10 miljoner mer än alliansen på framförallt ökad bemanning och förstärkt rättsäkerhet inom individ och familjeomsorgen.

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får tillsammans med förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag och besluta om våra satsningar.
2. Förvaltningen får i uppdrag att skyndsamt utreda behovet av förebyggande och uppsökande insatser och verkställa snarast.
3. Förvaltning får i uppdrag att tillsammans med HR-avdelningen utreda eventuella kostnader och implementering av 6-timmar arbetsdag som norm för anställda inom individ- och familjeomsorgen som ett led i att förbättra arbetsmiljön och öka attraktiviteten i yrket.

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Vänsterpartiet har länge arbetat aktivt för att Tyresö kommun ska vara en tillgänglig och väl anpassad kommun för alla, oavsett funktionsvariation. Vänsterpartiet är också som enda oppositionsparti representerat i det kommunala funktionshinderrådet där vi ständigt driver frågor som skulle kunna förbättra människors möjligheter att njuta av allt som Tyresö har att erbjuda. I grunden handlar frågor om tillgänglighet om demokrati och mänskliga rättigheter, aldrig får vi acceptera att någon förvägras ett aktivt deltagande i samhällslivet för att kommunen inte nog har arbetat med tillgänglighet.

Vänsterpartiet ser allvarligt på hur kommunen dragit på sig onödiga avgifter eftersom planeringen av gruppboäder inte fungerat tillfredställande. Planeringen av funktionshindrades lagliga rätt enligt LSS till gruppbostad måste förbättras betydligt.

En annan fördyrande faktor inom detta område beror på att försäkringskassan numera tillämpar LSS ex. vad gäller assistentersättning mera stramt. Det är i detta läge viktigt att inte de funktionshindrade blir lidande. Lagens mening att även funktionshindrade har rätt till ett värdigt och aktivt liv får ej frångås.

Vi ser med stor oro på att majoriteten efter införande av LOV anser att de planerade gruppboendena ska privatiseras. Detta är inget annat än en ideologisk privatisering. Ingen fördel för de boende finns. Inte ens en dimridå av valfrihet. Förutom att vinsten styr och naggar verksamheten i kanten är det ytterst allvarligt för denna utsatta grupp att insynen i privat verksamhet betydligt minskar.

Inom socialnämndens olika verksamheter kan vi se hur långt alliansens privatiseringsiver verkligen har gått. Inom tjänsten boendestöd finns för tillfället fem olika utförare, detta medför onödigt administration och dessutom att skattebetalarnas pengar går till vinst hos de privata företagen.

Ett annat exempel på denna privatiseringsiver är att alliansen nu avser privatisera all kommunal personlig assistans. Än allvarligare är det att detta motiveras med att villkoren för de anställda är för goda och att denna åtgärd behöver till för att kostnadseffektivisera verksamheten. Det här agerandet kan få mycket långtgående konsekvenser för brukarnas trygghet och välbefinnande och mycket riktigt har också anhöriga, brukarna själva och de personliga assistenterna protesterat mot detta beslut. Vänsterpartiet anser att deras åsikter borde värdesättas och att privatiseringen omedelbart stoppas.

Korttidsverksamheten för barn och ungdomar bör ses över och inriktningen bör anpassas till den efterfrågan som är aktuell.

Vi satsar 1.65 miljoner mer än alliansen på bättre kvalitet och ökad bemanning inom framförallt gruppboendena inom omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Satsningar:

1. 1.65 mkr bättre kvalitet och ökad bemanning

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får i uppdrag att avskaffa LOV inom omsorgen av personer med funktionsnedsättning.
2. Socialnämnden får tillsammans med förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag och besluta om hur våra satsningar på omsorgen av personer med funktionshinder ska fördelas med huvudvikt på gruppboenden.
3. Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur korttidshemmen för barn och ungdom bäst möter efterfrågan hos familjerna.
4. Förvaltningen ska utreda och åtgärda att full tillgänglighet råder i samtliga av kommunens lokaler och i dess närmiljö.
5. Kommunen ska aktivt arbeta för att fler funktionshindrade får anställning i kommunen.

Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg

En förutsättning för att äldreomsorgen ska kunna hålla hög kvalitet och vara likvärdig är att den drivs för att tillgodose de äldres behov och önskningsar. Vinstdrivande företag har som syfte att tjäna pengar och ska därför inte få bedriva äldreomsorg med skattemedel. När äldreomsorgen bedrivs i offentlig regi kan varje skattekrone gå till ökad kvalitet och eventuell överskott återinvesteras i verksamheten. För att stoppa utförsäljningen av välfärden vill vi också avskaffa lagen om valfrihet, LOV, som har gjort det lättare att privatisera offentlig verksamhet.

Äldres valfrihet

Äldre ska ha inflytande över sin vardag. Det börjar redan vid biståndsbedömningen och ska gälla oavsett om de har hjälp från hemtjänsten eller plats på ett äldreboende. Äldreboendet är de äldres hem. Insatserna måste anpassas efter deras behov och önskemål. Så långt som möjligt ska de äldre kunna fortsätta att leva utifrån sina önskemål och vanor. Verklig valfrihet handlar om att det finns tillräckligt med personal så att de äldre kan ges makt att bestämma över innehållet i sin vardag. Personalkontinuiteten inom äldreomsorgen är av stor vikt för att garantera en trygg och lugn miljö för de äldre, därför krävs en god personalpolitik och ett aktivt utvecklingsarbete med fokus på vidareutbildning och digitalisering som kan minska arbetsbördan.

Vänsterpartiet har med mycket stor framgång drivit igenom 6 timmars arbetsdag som norm på en rad olika äldreboenden runtom i Sverige. Resultatet har blivit att personalen mår bättre och att kvalitén på omsorgen höjts. Även i Tyresö bör försök med 6 timmars arbetsdag genomföras på det kommunala äldreboendet.

För att få mer inflytande över sin vardag när man behöver stöd i hemmet vill vi införa att man ska kunna få enklare hemtjänst utan biståndsbedömning. Det kan organiseras på olika sätt. Ett väl fungerande system måste tillåta den äldre att själv bedöma hur hemtjänstens tid i så fall ska förläggas, kanske kan det handla om att ena dagen ta en fika för att nästa dag gå på en promenad. Det är vår övertygelse att de människor som arbetat hela livet och som på ålderns höst behöver extra stöd förtjänar en omsorg av absolut högsta kvalitet och att deras åsikter, önskningsar och behov ska tillgodoses, det är hög tid att även de äldre betraktas som kapabla att fatta egna beslut om sin vardag.

Vi reserverar 10 miljoner kr för generella kvalitetshöjningar inom äldreomsorgen varav 0.5 miljoner reserveras för sänkta omsorgstaxor.

Rätt till ett tryggt och tillgängligt boende

De äldre i Tyresö anser vi har rätt till ett tryggt och tillgängligt boende. Idag har de äldre i Tyresö ingen valfrihet när det gäller att välja ett tryggt boende om de inte har ett eget kapital. Den svåra platsbristen på äldreboendena har lett till att man numera ofta behöver vara i väldigt stort behov av omsorg för att få plats. Detta innebär att en stor grupp äldre som inte är i tillräckligt stort behov av omsorg för att få plats på boende, men samtidigt har svårt att klara sig hemma faller mellan stolarna. Effekterna blir långtgående framförallt för den enskilde men också för bostadsmarknaden i allmänhet.

Sorgligt nog är de flesta trygghetsboenden bostadsrätter eller hyresrätter med mycket hög hyra. I allianspartiernas kommunplan ska man fortsätta att planera för olika former för tillgängliga boenden, med och utan omsorg. Vi efterfrågar samma valfrihet för de äldre utan kapital. En generösare biståndsbedömning är absolut nödvändig.

Satsa på förebyggande verksamhet

Forskning har visat att fysiska, mentala och sociala aktiviteter förebygger både fysisk och psykisk ohälsa. Det behövs ett centralt beläget aktivitetscentrum för äldre inriktat både på friskvård i form av styrketräning och gruppgymnastik med olika inriktning samt sociala och kulturella aktiviteter. Exakt placering och utformning av aktivitetscentrumet bör med fördel tas fram i samarbete med pensionärsorganisationerna och andra berörda.

Stoppa höjda avgifter inom äldreomsorgen

Den absolut viktigaste källan till finansiering av äldreomsorg är skatterna. De borgerliga partierna har valt en annan väg- att höja avgifterna och avgiftsbelägga trygghetslarmet. Vi verkar för att avgifterna inom äldreomsorgen ska vara generellt låga och progressiva. Annars riskerar vi att äldre avstår från hjälp för att de inte har råd. En oönskad konsekvens av höga avgifter blir också att vi får en överföring av äldre från kommunens hemtjänst till privata RUT-företag.

Vänsterpartiet har för avsikt att se över hela taxsystemet med det tydliga målet att alla som är i behov av omsorg också ska ha råd med den. Vi kommer aldrig acceptera att någon tvingas säga nej till en insats eller ett hjälpmedel för att inkomsterna inte räckte till. Som ett första steg föreslår vi att alla som är i behov trygghetslarm får de helt utan kostnad.

Vi avsätter 1.4 miljoner kr för att göra trygghetslarmen avgiftsfria för de som är i behov av dem.

Anhöriga bär upp äldreomsorgen

En stor del av äldreomsorgen bärs upp av anhöriga, oavlönat arbete som främst utförs av kvinnor i 50-70 årsåldern. De anhöriga har rätt till ett kvalificerat anhörigstöd. Där ingår dagvård och korttidsboende för den äldre, men också möjlighet för den anhörige att få professionellt stöd på ett tidigt stadium, antingen individuellt eller i grupp. Platserna för korttidsboende är för få och i många fall hänvisas de äldre till boenden i andra kommuner, något som kan medföra en ökad otrygghet och dessutom försvårar det för den äldres anhöriga. Antalet korttidsboendeplatser bör skyndsamt utökas och under de kommande åren åtminstone fördubblas.

Dagvården bör ses över och utvecklas. Även äldre utan diagnostiserad demens bör få tillgång till dagvård. Även lokalerna måste ses över och bli mer ändamålsenliga. Att förbättra kvalitén och förbättra tillgängligheten till omsorg på ett sådant sätt att anhöriga inte behöver kompensera för den bristande välfärden är en absolut prioritet för Vänsterpartiet.

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får i uppdrag att utarbeta rutiner för enklare hemtjänst utan biståndsprövning.
2. Socialnämnden får i uppdrag att säkerställa ytterligare platser i särskilt boende genom att bygga tre nya äldreboenden till och med 2025.
3. I samband med byggande av äldreboenden ska socialnämnden säkerställa att minst 30 korttidsplatser skapas.
4. Socialförvaltningen får i uppdrag att se över och utveckla dagvården för äldre. Det gäller så väl lokalernas lämplighet, som att utveckla verksamheten för även de äldre som inte har en demensdiagnos. Socialnämnden får i uppdrag att i samarbete med berörda intresseorganisationer och andra parter initiera arbetet för att få till stånd ett aktivitetscentrum för äldre.
5. Socialnämnden får uppdrag att tillsammans med HR-avdelningen utreda implementeringen och eventuella kostnader för 6 timmars arbetsdag som norm inom äldreomsorgen som ett led i att förbättra arbetsmiljön och öka attraktiviteten i yrket.

Satsningar socialnämnden

Anhörigkonsulent	500 000
Förstärkt rättssäkerhet och ökad bemanning IFO	9 000 000
Kvalitetshöjning äldreomsorg	10 000 000
Sänkta omsorgstaxor	900 000
Avgiftsfritt trygghetslarm	1 400 000
Ökad bemanning omsorgsboende	1 650 000

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola

Under de senaste åren har Tyresö Gymnasium av flera orsaker haft det svårt. Dels har elevunderlaget sjunkit generellt, dvs antalet gymnasieungdomar i Tyresö har sjunkit, dels har antalet ungdomar – av det totala antalet gymnasieungdomar - som söker sig till Tyresö Gymnasium sjunkit och dels har Tyresö Kommun styrts av en borgerlig allians. Istället för att utveckla och satsa på gymnasiet verksamhet har borgerligheten lagt ner pengar och intresse på storvulna planer på ett kultur- och kunskapscenter i Tyresö centrum och därigenom dela Tyresö Gymnasium i minst två delar.

På mötet med Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden den 26/5-2016 beslutade majoriteten, på grund av för lågt antal sökande, att inte starta några högskoleförberedande program (sambandsvetenskaps-, teknik- och ekonomiprogrammen) och att fasa ut de högskoleförberedande program som nu finns på skolan (sambandsvetenskap- och teknikprogrammen).

Vänsterpartiet yrkade tillsammans med socialdemokraterna och miljöpartiet avslag på borgerlighetens förslag. Med tanke på det låga antalet sökande föreslår vi att de högskoleförberedande programmen inte startar till hösten 2016 men väl till hösten 2017. Det kommande läsåret ska användas till en genomgripande upprustning och utveckling av gymnasiet – såväl av byggnaden som av innehållet. Året ska skapa en möjlighet för utvecklings- och fortbildningsinsatser för personalen. Till exempel skulle ett försök med tvälärarsystem kunna göras under det kommande läsåret.

Vänsterpartiet vill se ett sammanhållet gymnasium där de yrkes- och högskoleförberedande programmen arbetar tillsammans, där teori kopplas ihop med praktik och där vuxenutbildningen har sin givna plats. Vi vill se ett Campus Tyresö där det finns en naturlig samverkan mellan näringsliv, arbetsmarknad och intresseorganisationer och där högskolor och universitet är representerade. På andra tider än skoltider ska lokalerna kunna användas av föreningslivet i Tyresö, som idag då Tyresö Schackklubb har tillgång till lokaler på gymnasiet.

Dagens gymnasiebyggnad skall utvecklas till en öppen skola, ett attraktivt gymnasium med både högskole- och yrkesförberedande program. I anslutning till campusområdet finns ungdoms- och studentbostäder och genom att bygga i riktning mot Tyresö centrum, knyts campusområdet närmare centrum. Vi är övertygade om att det går att ge vårt gymnasium ett bra rykte – men då krävs det att vi satsar på en verklig upprustning – inte enbart på att bättra på fasaden genom att bygga nya lokaler på andra ställen. Den förstudie som presenterades för Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden 2010 baserades på förslag till en genomgripande förnyelse av nuvarande gymnasium och till en mycket lägre totalkostnad, 225 miljoner kronor, än borgerlighetens olika förslag.

För att kunna göra det bästa tänkbara av situationen bör därför Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden få i uppdrag att skyndsamt ta fram en strategi för gymnasiet för läsåret 2017.

Elevcoacher för att förebygga missbruk och kriminalitet

För att kunna fånga upp de ungdomar som missbrukar eller är på väg in i missbruk är det nödvändigt att fler vuxna rör sig i skolan. En elevcoach har som uppgift att röra sig bland ungdomarna och vara en länk till övriga skolan, polis, familj och socialtjänst. Särskilt nu när de närpoliserna som tidigare funnits i kommunen försvunnit i väntan på att en ny polisorganisation ska ta plats – vilket den gör först den 1/7 2017 - behövs en vuxenfunktion som kan utgöra den nödvändiga länk mellan samhällets olika funktioner som en elevcoach kan vara.

Vi vill därför att en elevcoach anställs och för detta reserverar vi 0.5 miljoner kronor i vår budget.

Tvåläraresystem

Flera skolor i Stockholmsområdet har infört ett så kallat tvåläraresystem. Tvåläraresystemet fanns på 70- och 80-talet i Tyresö på grundskolan. Tvåläraresystemet innebär att det finns två utbildade pedagoger i klassrummet men också att klasserna blir större. Tvåläraresystemet ger stora möjligheter till flexibilitet i arbetet i klassrummet. Ibland behövs arbete i mindre grupper och delar man helt enkelt klassen. Ibland kan en grupp behöva extra stöd i något ämne och då kan den ena läraren ta sig an den gruppen medan den andra läraren arbetar med resten av klassen. Det blir mer tid för eleverna och enklare att hantera olika situationer.

Ett tvåläraresystem skulle också gynna de elever med neuropsykiatriska funktionskillnader som går på skolan. Vi är inte övertygade om att inkludering är den bästa undervisningsformen för elever med neuropsykiatriska funktionskillnader om det inte finns extra stöd i form av lärarresurser, genom t.ex. ett tvåläraresystem.

Under det kommande läsåret, som skall vara ett år med utvecklings- och fortbildningsinsatser för gymnasiet vill Vänsterpartiet därför avsätta 3.5 miljoner kronor för ett försök med tvåläraresystem på Tyresö Gymnasium.

Modersmålsundervisning och studiehandledning

Allt fler barn och ungdomar med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets kommer till Tyresö. Kommunen tar också emot allt fler ensamkommande flyktingbarn vilket är positivt. Modersmålsundervisningen blir därför extra viktig, tvåspråkighet är en fördel och modersmålet är det språk en människa uttrycker sina känslor på. Det är också viktigt för nya

elever med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets att de erhåller studiehandledning på sitt modersmål.

Vänsterpartiet reserverar 1,5 mkr under för modersmålsundervisning med studiehandledning.

En rökfri skoltid

I Tyresö kommuns arbetsmiljöpolicy, som antogs 2007-05-29, finns en paragraf som behandlar Rökfri arbetstid. Där står ”I Tyresö kommun ska arbetstiden vara rökfri. Brukare och kollegor bör inte utsättas för passiv rökning som påverkar hälsa och välbefinnande. Rökning på arbetstid påverkar verksamhetens effektivitet och är därför inte tillåten.” Till denna paragraf finns också en handlingsplan knuten.

Beredningen för Medborgardialog och Mångfald har tidigare givit kommundirektören i uppdrag att utforma en kampanj för en rökfri skola. Vänsterpartiet menar att det är ett mycket bra förslag. Vänsterpartiet menar också att det inte bara är arbetstiden för de vuxna på skolorna som ska vara rökfri utan även skoltiden, som är de ungas arbetstid.

Vi föreslår därför att Tyresö kommun inför en liknande bestämmelse om en rökfri skoltid med en handlingsplan för de unga som går på skolorna i Tyresö.

Sommarskola

Allt för många elever i Tyresö lämnar grundskolan utan att vara behöriga till gymnasiet. Det innebär att antalet elever på gymnasiets olika introduktionsprogram ökar. För en del av eleverna hade det räckt med en kompensatorisk sommarskola för att komplettera betygen så att de uppnår behörighet till de nationella gymnasieprogrammen. Vänsterpartiet föreslår därför att Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med Barn- och utbildningsnämnden skyndsamt utreda hur en sådan skola ska kunna erbjuda de av Tyresös ungdomar som behöver komplettera sina betyg för att uppnå behörighet.

Satsningar

- 0.5 mkr till en elevcoach
- 3,5 mkr till ett försök med tvåläraarsystem
- 1,5 mkr modersmålsundervisning med studiehandledning

Särskilda uppdrag

1. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att skyndsamt utforma en strategi för läsåret 2017 utifrån det som anges ovan, dvs upprustning och utveckling.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda hur en bestämmelse om en rökfri skoltid med en handlingsplan för de unga som går i Tyresös skolor ska kunna införas.
3. Gymnasie och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda hur de elever som behöver ska kunna få tillgång till en kompletterande sommarskola.

Verksamhetsområde 7. Vuxenutbildning

C3L bedriver olika typer av utbildningar för vuxna i Tyresö och arbetar för att stötta människor så att de kan få arbete och egen försörjning. Att få en möjlighet att läsa upp sina betyg till en studentexamen för att sedan kunna fortsätta att utbilda sig är en förutsättning för många unga som av olika anledningar inte fått godkänt likaväl som många med annan nationalitet än majoritetssamhället behöver komplettera sin utbildning eller få en ny utbildning för att bli självförsörjande.

Inriktningen på Vuxenutbildningen måste enligt Vänsterpartiet vara att alla elever som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser vid Komvux ska ha nått behörighet till gymnasiet och att samtliga på yrkeslärvux får efter genomgången utbildning arbete eller arbetspraktik inom sex månader. Vi vill inte heller att den kommunala vuxenutbildningen, eller delar av den ska konkurrensutsättas.

Samverkan mellan Tyresö Gymnasium och C3L

I det Campus Tyresö som Vänsterpartiet vill se finns det en naturlig samverkan mellan olika branscher och delar av samhället. En sådan naturlig samverkan finns också mellan Tyresö Gymnasium och C3L som numera har sina lokaler i Tyresö Gymnasium. En sådan samverkan kan utvecklas vidare. Många av de som kommer som nyinflyttade till Tyresö har med sig en utbildning från hemlandet som kanske behöver kompletteras. C3L skulle, i samverkan, med gymnasiet ge sådana kompletterande utbildningar.

Vänsterpartiet vill därför ge Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att skyndsamt utreda hur C3L och Tyresö Gymnasium ska kunna utöka sina samverkansområden.

Tyresö kommun kommer att ta emot fler människor som behöver lära sig svenska än tidigare. Det innebär att C3L behöver utöka sin kapacitet.

Svenska för nyanlända

En avgörande del i integrationen är språket. C3L har lång erfarenhet av att utbilda invandrade kvinnor och män i svenska på olika nivåer. Förutom ren språkundervisning har skolan ett flertal yrkesutbildningar där eleven lär sig svenska, yrkessvenska och får en yrkesutbildning. Några av de som kommer till Sverige är analfabeter. För dem är det särskilt viktigt att få lära sig skriva och läsa på sitt modersmål parallellt med svenskundervisningen. Tyresö kommun kommer att välkomna fler invånare med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhället det närmaste året. Som ett led i integrationen och demokratin behövs därför språkundervisningen i svenska stärkas.

Vänsterpartiet avsätter därför 1 mkr som stöd för C3Ls språkundervisning i svenska.

Studerande med neuropsykiatriska funktionskillnader.

Ökningen av människor som får diagnosen neuropsykiatriska funktionskillnader slår igenom även på C3Ls elever. Detta innebär att C3L behöver fler lärare med specialpedagogisk utbildning.

Vänsterpartiet satsar därför 1 mkr för att C3L ska kunna ge eleverna med neuropsykiatriska funktionskillnader rätt studiemiljö.

Satsningar

- 1 mkr till språkundervisning i svenska
- 1 mkr till lärare med specialpedagogisk utbildning

Särskilda uppdrag

-Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att skyndsamt utreda hur Tyresö Gymnasium och C3L ska kunna utöka sina samverkansområden.

Verksamhetsområde 8. Arbetscentrum

Arbetsmarknadsenheten på Arbetscentrum erbjuder arbetslösa stöd, vägledning och praktik för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Man driver olika verksamheter där personer kan arbetsträna eller rehabiliteras. Invandrarenheten på Arbetscentrum tar emot nyanlända eller invandrade personer för att underlätta deras integration i samhället. Enligt Vänsterpartiets uppfattning är det dags att byta namn på Invandrarenheten till t.ex. Integrationsenheten.

I Vänsterpartiets mål för Arbetscentrum ingår att alla som inte har medicinska eller andra hinder arbetar eller studerar när kontakten med Arbetscentrum avslutas och att alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Ungdomsarbetslösheten och neuropsykiatriska funktionskillnader

Arbetslösheten i Tyresö ligger oftast under den arbetslöshet som Stockholms län har och ännu lägre i jämförelse med riket i övrigt. Detta är inte en naturlag utan ett resultat av det arbete som Arbetscentrum lägger ner på att få arbetslösa Tyresöbor i arbete.

För att mota och minska ungdomsarbetslösheten och stödja arbetssökande med neuropsykiatriska funktionskillnader vill Vänsterpartiet därför förstärka Arbetscentrums budget med 1,5 mkr.

FAS 3 fasas äntligen ut

När FAS 3 nu fasas ut kommer det att innebära ett inkomstbortfall för Arbetscentrum. Genom myndigheternas olika sätt att beräkna lönekostnader och lön kommer Arbetscentrums budget på bidragssidan att krympa med cirka 600 000 kr.

Vänsterpartiet avsätter därför 600 000 kr för att täcka de minskade bidragen genom utfasningen av FAS 3.

Feriearbete för alla gymnasieungdomar

En viktig inkörsport till arbetslivet är ofta sommar- eller feriejobben. Tyvärr lägger inte borgerligheten i Tyresö samma vikt vid detta utan har infört en modell som innebär att den som har - eller vars föräldrar har - kontakter har lättare att få sommarjobb. För en del ungdomar är det ekonomiskt viktigt att kunna bidra till familjeekonomin. Vänsterpartiet menar att

Vänsterpartiet avsätter därför 1,5 mkr för feriejobb till avtalsenlig lön för Tyresös 16-17 åringar.

Integration

Framgent kommer Tyresö kommun att ta emot fler nyanlända än tidigare. Detta kommer att innebära en positiv utveckling för kommunen. Det kommer också att ställa krav på invånarna i Tyresö. När Tyresö kommun anordnade ett evakueringsboende under slutet av 2015 och början av 2016 stod Tyresöbor i kö för att arbeta som volontärer i boendet för att göra det så bra som möjligt för de människor som varit på flykt under lång tid och utsatts för extrema umbäranden.

Den situation som kommunen befinner sig i nu kräver extra resurser och inte alltid kommunala sådana. Civilsamhället i Tyresö har redan visat att det vill hjälpa människor. Det svåra är att organisera de frivilligas insatser.

I några kommuner finns s.k. volontärsamordnare eller frivilligsamordnare. I några kommuner samordnar den tjänsten t.ex. frivilliginsatserna för de äldre i kommunen. I Tyresö skulle en sådan tjänst t.ex. kunna samordna bland annat den frivilligverksamhet i form av samtalsgrupper som börjar att ta form på C3L och Tyresö gymnasium.

Vänsterpartiet avsätter därför 0.5 mkr för att inrätta en tjänst som volontär- eller frivilligsamordnare. Tjänsten kan med fördel förläggas till Arbetscentrum.

Tyresö kommun hade tidigare en integrationsplan – en riktigt bra integrationsplan. Den skrotades eftersom de olika förvaltningarna inte följde den. Skälet var, sa man, att planen inte förankrats tillräckligt och att den var för detaljerad. Istället för att se till att förvaltningarna följde den övergripande integrationsplan som Kommunfullmäktige ställt sig bakom i enighet valde borgerligheten att skrota den.

Integration är en viktig del i att förhindra våldsbejakande extremism i vårt samhälle – oavsett vilken sida extremismen kommer ifrån.

Vänsterpartiets uppfattning är därför att Tyresö kommun måste utarbeta en ny integrationsplan där det redan från början anges att meningen är att den ska genomföras och att det är förvaltningarnas uppdrag att göra det.

Satsningar

-1,5 mkr för att förstärka Arbetscentrum budget i arbetet mot ungdomsarbetslöshet och stödja arbetssökande med neuropsykiatriska funktionshinder.

-0,6 mkr för att täcka minskade bidrag för utfasningen av FAS 3.

-1,5 mkr till feriejobb till avtalsenlig lön för Tyresös ungdomar.

-0.5 mkr till en tjänst som Volontärsamordnare

Särskilda uppdrag

1. Gymnsie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att skyndsamt utarbeta en ny integrationsplan.

Satsningar gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

1 elevcoach till gymnasiet	500 000
Tvåläraresystem till gymnasiet	3 500 000
Modersmålsundervisning samt studiehandledning	1 500 000

Språkundervisning i Svenska som andraspråk samt parallell modersmålsundervisning för analfabeter	1 000 000
Specialpedagoger till c31	1 000 000
Minskad ungdomsarbetslöshet med fokus på ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder	1 500 000
Täcka minskade bidrag för avskaffandet av FAS 3	600 000
Feriejobb för gymnasieungdomar till avtalsenlig lön	1 500 000
Volontärsamordnare	500 000

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur och fritid inklusive fritidsgårdar

Kultur- och Fritid

Vänsterpartiet har länge drivit frågan om ett kulturhus i Tyresö. Vi anser att det är viktigt att det byggs på kommunal mark och att det är ett kulturhus för alla kommunens invånare. Det är också viktigt att det är nära Tyresö centrum, förslagsvis vid Kvarnhjulet, som ligger bra till kommunikationsmässigt och sammanbinds med Tyresö centrum genom Tyresö stadspark som är under byggnation. Det är också av största vikt att en grupp av representanter för föreningslivet, Tyresös invånare och de politiska partierna diskuterar innehållet i det blivande kulturhuset. Vårt motto är att ”kultur ska generera mer kultur och inte mer pengar”. Kultur skapas av oss människor tillsammans, inte av de som enbart tänker på att göra en ekonomisk vinst.

Särskilda uppdrag:

Kultur-och fritidsnämnden uppdras att utreda kostnaderna för att erbjuda ett avgiftsfritt ”sommarkollo” för barn och unga.

Kulturskolan

Det är positivt att så många barn och ungdomar söker sig till kulturskolan. Vänsterpartiet arbetar för att ha en 0-taxa till kulturskolan på sikt så att alla barn och ungdomar ska kunna delta i kulturskolans aktiviteter oavsett föräldrarnas ekonomiska situation. Vi föreslår som ett första steg att avgifterna halveras vilket medför en satsning om **1,3 mkr**. Tillsammans med kulturskolan vill vi i Vänsterpartiet introducera ”El Sistema” där barn och vuxna tillsammans musicerar ihop med olika orkestrar. El sistema tror vi kommer att få flera goda effekter. Dels ökar det kontakten mellan generationerna och dels stärker det sammanhållningen i kommunen genom att överbrygga eventuella skillnader genom musiken och det aktiva kulturdeltagandet.

Fritidsgårdar

Vänsterpartiet ser värdet av en god och givande fritid för våra barn och ungdomar. Fritidsgårdarnas salutogena arbetsmetod ger alla besökare möjligheten att umgås och prova nya aktiviteter i en sund miljö med goda vuxna förebilder. Vi förstår att varje krona i denna verksamhet, är en investering som betalar sig själv i längden i form av minskad psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet. Den positiva effekten av fritidsgårdarnas verksamhet är väl dokumenterad. Det är klart den mest kostnadseffektiva investeringen i våra ungas framtid. Vi motsätter oss tanken att bedriva fritidsgårdar i privat regi. Det är avgörande att verksamheten drivs med ungdomarnas bästa som främsta mål. Detta är omöjligt att kombinera med privata vinstintressen.

Tyresö kommun ska avveckla träffpunkterna och ersätta dem med fullvärdiga fritidsgårdar, utifrån Nackanätverkets definition. Fritidsgårdarna ska även bedriva uppsökande verksamhet året runt.

Satsning

1.5 miljoner för ökad kvalitet på verksamheten fritidsgårdar med speciellt fokus på dess fältverksamhet.

Särskilda uppdrag:

1. Kommunstyrelsen tar fram en plan för att starta fler fritidsgårdar i olika kommundelar och öka öppettiderna på de som redan finns.
2. Kultur-och fritidsnämnden uppdras att utreda möjligheterna för fritidsgårdarnas fältverksamhet att ha en separat budget.

Bibliotek

Våra bibliotek är en viktig del av vårt deltagande i kulturlivet och ska ha generösa öppettider. Alla våra invånare ska ha möjlighet att besöka biblioteken. Sedan flera år tillbaka under den borgerliga majoritetens ledning har vårt mest centrala bibliotek, det i Tyresö Centrum, upphört med den servicen. För att fler ska ha möjlighet besöka ett bibliotek föreslår vi att det ska återinföras söndagsöppet på biblioteket i Tyresö Centrum. Vi reserverar **450 tkr** för att återinföra söndagsöppet på vårt bibliotek i Tyresö Centrum.

Satsning

0.45 mkr för att biblioteket i Tyresö centrum ska hålla öppet även på söndagar.

Särskilda uppdrag:

1. Kultur- och fritidsnämnden uppdras att utreda hur biblioteken kan ha en uppsökande verksamhet gentemot äldre, skolelever och befolkningen i övrigt.

Föreningarnas möteslokaler i Tyresö kommun.

Kultur- och fritidsnämnden bestämmer avgifterna till kommunens offentliga lokaler som olika föreningar kan hyra. Den borgerliga majoriteten har höjt föreningarnas egenavgift i flera olika steg. Det har inneburit att vissa organisationer inte har tillräckligt med medel för att ha de aktiviteter de önskar. Det handlar i första hand om våra pensionärsorganisationer PRO och SPF, som har många olika aktiviteter. Vi reserverar 0,15 miljoner kronor för gratis möteslokaler till samtliga föreningar.

Satsning

0.15 mkr för att garantera gratis lokalhyra av kommunens lokaler för pensionärsorganisationerna och funktionshinderorganisationerna.

Särskilda uppdrag:

1. Kultur- och fritidsnämnden ska intensifiera arbetet med att alla oavsett funktionsnedsättningar och etnisk bakgrund ska ha möjlighet att delta i kultur och fritidslivet.

Laglig graffittivägg

Det är viktigt att kommunen erhåller möjligheter för alla åldrar att uttrycka sig konstnärligt. En konstart som livligt diskuterats under flera år är graffitti. Mer och mer har det accepterats med gatukonst och graffitti i samhället. Vi i Vänsterpartiet anser att kommunen borde kunna tillhandahålla en laglig graffittivägg, gärna i närheten av andra aktiviteter för ungdomar. Samtidigt är det viktigt att kommunen i och med uppförandet av den lagliga graffittiväggen att skadegörelse på andra platser kommer att anmälas. Vi avsätter **0.1 mkr** för uppförandet av en laglig graffittivägg.

Utemiljön i Tyresö såsom gångtunnlar etc. bör färgsättas, dekoreras och ljussättas för allas trivsel och trevnad.

Skolan och kulturen

Vi i Vänsterpartiet anser att varje skola ska ha minst en person som är ansvarig för att alla elever minst en gång per termin får delta i något kulturutbud. Dessa så kallade kulturombud på skolorna ska tillvarata elevernas intressen och aktivt söka information kring det

kulturutbud som finns i Tyresös närområde. Detta uppdrag ska kombineras kulturombudets ordinarie tjänst men ska anses meriterande vid löneuppföljning och utvecklingssamtal. Flera kommuner har med stor framgång etablerat liknande system.

Särskilda uppdrag

1. Utvecklingsförvaltningen ges i uppdrag att tillsammans med Barn och utbildningsförvaltningen utveckla ett system för kulturombudsmän i Tyresös skolor. Kulturombudssystemet ska rymmas inom ordinarie tjänster på skolorna.

Satsningar kultur och fritid inklusive fritidsgårdar

Halverade avgifter i kulturskolan	1 300 000
Förstärkt fältverksamhet och förbättrade öppettider på fritidsgårdarna	1 500 000
Söndagsöppet biblioteket Tyresö Centrum	450 000
Nolltaxa lokalhyra pensionärsorganisationer och funktionshinderorganisationer	150 000
Laglig graffittivägg	100 000

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Vi ser framför oss förslag till en snabb utveckling i Tyresö främst när det gäller Tyresö Centrum. Vänsterpartiet vill att 50% av all nybyggnation ska vara hyreslägenheter för att tillmötesgå efterfrågan från framförallt våra ungdomar i kommunen. Vi är positiva till att kommunen köper in mark för att planera framtidens boenden och kommunal verksamhet. Vi är angelägna om att kommunen vid detaljplaneläggning planerar den service som krävs och arbetar för att minska biltrafiken.

1. Kommunen ska under varje mandatperiod ta fram en plan för bostadsbyggande med uppföljning årligen (till exempel som tidigare bostadsförsörjningsprogram).
2. Kommunen ska utarbeta en plan för strategiska markförvärv.
3. Kommunen ska kräva att anbud från entreprenörer innehåller 50% hyreslägenheter de områden som är lämpliga för flerfamiljshus.
4. Vid detaljplaneläggning ska kommunen beakta att "de gröna kilarna" bevaras på ett ekologiskt och friluftsförande sätt.

5. Kommunen ska vid all detaljplaneläggning bevara naturområden (inte bara som idag parker) inom 300 m från bostäderna.

Verksamhetsområde 11: Vaghållning och park

1. Tyresös gång- och cykelvägar ska fortsätta byggas ut.
2. Promenadstråken i kommunen ska ha fler parksoffor och bättre belysning.
3. Arbetet med säkra skolvägar ska fortsätta.
4. Kommunens snöröjning ska förbättras så att även trottoarer och
5. gångvägar plogas och sandas i god tid efter snöfall.

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

1. Kommunen ska årligen redovisa till kommunfullmäktige efterlevnaden av kommunens klimatstrategin.
2. De 16 utsatta miljömålen ska nås senast under mandatperioden 2015- 2018.
3. Konsumtionen av ekologiska livsmedel i vår kommun ska öka för att uppnå 100% senast år 2030.
4. Kommunen ska inrätta ett naturvårdsråd bestående av politiker, representanter för våra förvaltningar och föreningar, som träffas minst två gånger per år.
5. Naturpedagogernas verksamhet för barn och vuxna ska förstärkas och få ändamålsenliga lokaler enligt en motion av Vänsterpartiet.
6. Kommunen ska ta initiativ till en vattenstrategi.

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp

Inga kommentarer.

Verksamhetsområde 14: Renhållning

1. Kommunen ska ta initiativ till att matavfallshanteringen i våra hushåll år 2020 uppgår till 100%.

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Inga kommentarer.

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Vänsterpartiet arbetar för att vi ska ha en administration på kommunen som gynnar små och medelstora företag. Det innebär att vi ska kunna bistå företag med företagsregister och kontaktuppgifter till andra företagare och på olika sätt stimulera handeln och kontakten mellan företag som är belägna i Tyresö. Vi vill utöver det uppdraget uppdra åt verksamhetsområdet näringsliv att ta fram en plan för hur man på bästa sätt ska kunna hjälpa företag som är arbetarkooperativ eller som ursprungligen inte är det men vill bli det. Vi anser att kommunen även borde ha en kunskap om hur man på bästa sätt hjälper företag som är så kallat ”ekonomiskt demokratiska”.

Viktiga faktorer för att företagen ska kunna bedriva en god och långsiktig verksamhet är att kommunen tillgodoser behoven av välfärd och bostäder som möjliggör en mer mobil arbetskår. Idag vittnar flera företag om att bristen på framförallt bostäder verkar tillväxthämmande och att det försvårar deras näringar.

Särskilda uppdrag

1. Verksamhetsområdet näringsliv uppdras ta fram en plan för hur man på bästa sätt ska kunna hjälpa företag som är eller vill bli arbetarkooperativ. Verksamhetsområdet ska dessutom ha information om de ägande strukturerna och kunna bistå eventuella intressenter.

Verksamhetsområde 17- Gemensamma verksamheter

Vänsterpartiet föreslår på detta område en del besparingar som inte påverkar välfärden eller verksamheternas möjlighet att bedriva ett gott arbete. Att göra besparingar inom detta verksamhetsområde är ett viktigt led i att göra en mer generös satsning på välfärden så att vi kan anställa fler och garantera en god kvalitet och arbetsbörda för de anställda. Vi omfördelar på så sätt pengar från kommunens centrala administration till den välfärd som kommuninvånarna möter i sin vardag. Exakt vilka besparingar vi vill göra framgår av vår redovisning av satsningar och besparingar på sidorna 46-47.

Vänsterpartiet har länge påtalat behovet av tillsättandet av en del centrala tjänster. Dessa tror vi kommer tillföra kommunens verksamheter med värdefulla verktyg för att säkerställa en ännu högre kvalitet samtidigt som de bidrar till skapandet av ett mer solidariskt, jämlikt och jämställt samhälle.

Jämställdhetsutvecklare

Vänsterpartiet är ett feministiskt parti. Detta innebär att vi ser att det råder en maktordning mellan könen där kvinnor konsekvent och systematiskt undervärderas, nedvärderas och diskrimineras. Att vara feminist förpliktar till att vilja göra något åt den situationen. Det finns säkerligen ingen snabb lösning på ett sådant stort och strukturellt problem, men att anställa en jämställdhetsutvecklare som kan identifiera problem och aktivt arbeta med dessa frågor anser vi vara ett gott steg på vägen.

Jämställdhetsutvecklaren ska arbeta kritiskt gentemot kommunens administration och verksamheter för att se vilka förbättringsåtgärder som finns, dessutom bör jämställdhetsutvecklaren uppföra så kallade jämställdhetsbokslut där kommunens arbete redovisas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsutvecklaren bör också vara med i utformningen av jämställdhetsplanen och likabehandlingsplanen samt medverka i fortbildning av kommunens personal i dessa frågor och arbeta med implementeringen av nämnda planer.

Arbetsmiljösamordnare

Tyresö har oroväckande hög sjukfrånvaro vilket tyder på stora arbetsmiljöproblem. Sjukfrånvaron för hela kommunen uppgick 2015 till 7.6% men inom vissa verksamhetsområden var den en bra bit över 10%. Alltså finns det verksamheter i Tyresö kommun där var tionde anställd är sjukskriven.

I Vänsterpartiet är vi fast beslutna att arbeta systematiskt mot denna höga sjukfrånvaro. För att lyckas krävs det naturligtvis en solidarisk och generös finansiering av välfärden men också en central samordning. Därför föreslår vi att kommunen anställer en arbetsmiljösamordnare som tillsammans med lokala skyddsombud, verksamhetschefer, förvaltningschefer och fackförbund ska identifiera och föreslå lösningar på arbetsmiljöproblem. Arbetsmiljösamordnaren kan med fördel arbeta nära såväl barnombudsmannen, jämställdhetsutvecklaren och andra centrala administratörer för att maximera nyttan av tjänsten.

Barnombudsman

Inget barn ska behöva fara illa, vare sig i skolan, den offentliga miljön eller i hemmen. En absolut nyckel för att säkerställa det är ett fungerande samarbete mellan skolan och socialtjänsten men förstås också ett välkomnande kultur och fritidsliv. Samtidigt är det så att barn kan ha svårt att formulera missförhållanden om de väl uppstår, bristen på skolkuratorer och pedagoger förstärker tyvärr den utsatthet som många barn befinner sig i. En barnombudsman ska villkorslöst och utan andra lojaliteter belysa och verka för barns okränkbara rättigheter samt att barnkonventionen följs.

Kommunala barnombudsmän fyller en mycket viktig funktion. Till barnombudsmannen kan såväl barn som vuxna vända sig om de upplever eller misstänker missförhållanden.

Vänsterpartiet föreslår i år att denna tjänst tillsätts centralt under verksamhetsområde 17, vår tanke är att barnombudsmannen inte ska arbeta på barn och utbildningsförvaltningen och på så sätt ska kommunen garantera barnombudsmannens oberoende gentemot övriga förvaltningen. Barnombudsmannens syfte är att vara barnens röst gentemot kommunen, inte förvaltningens.

Tillgänglighetssekreterare

Vänsterpartiet är som enda oppositionsparti representerat i det kommunala funktionshinderrådet. Vi tar det uppdraget på största allvar och driver frågor som rör tillgänglighet, deltagande och representation i samtliga nämnder och beredningar som vi har representation i. Det är bland annat tack vare Vänsterpartiets enträgna arbete som Tyresö kommun har en tillgänglighetsplan.

Nu är tiden inne att ta nästa steg i tillgänglighetsarbetet och utöka de personella resurserna för att ytterligare stärka förvaltningarnas kunskap i dessa frågor. Redan idag finns det 25% av en heltid avsatt för detta viktiga arbetet. Vi anser dock att denna tjänst borde bli en heltid och avsätter därför 0.35 mkr för täcka upp de resterande 75% av tjänsten.

Det är viktigt att poängtera att denna tjänst ska verka centralt gentemot samtliga förvaltningar och nämnder. Den tillgänglighetsplan som finns måste förankras och implementeras på ett sådant sätt att den ger avtryck i samtliga verksamheter. In slutändan handlar dessa frågor om demokrati och mänskliga rättigheter, Tyresö har ett ansvar att leva upp till dessa förpliktelser.

Satsningar gemensam verksamhet

<u>Jämställdhetsutvecklare</u>	<u>500 000</u>
<u>Arbetsmiljösamordnare</u>	<u>500 000</u>
<u>Barnombudsman</u>	<u>500 000</u>
<u>Tillgänglighetssekreterare</u>	<u>375 000</u>
Summa satsningar utöver majoritetens budget	1 875 000

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Särskilda uppdrag

1. Undersöka möjligheterna till ökad samverkan vad gäller tillståndshandläggning, IT support samt övergripande tillgänglighetsarbete för människor oavsett funktionsvariation.

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Särskilda uppdrag

1. Införa obligatoriska praktikveckor där kommunalråden arbetar ute i verksamheterna.
2. Ta fram en genomgripande plan för hur valdeltagande ska öka med obligatorisk utvärdering efter de allmänna valen.
3. Införa en lokal bestämmelse som reglerar att inget politiskt årsarvode får överstiga det som erhålls av riksdagsledamöterna.

Verksamhetsområde 20. Tyresö Bostäder

Vänsterpartiet anser att minst 50% av de bostäder som byggs i Tyresö bör vara hyresrätter för att dels underlätta för de som inte har råd att köpa sina bostäder men också för att motverka segregationen i boendet. Det är därför viktigt att kommunen använder sin allmännyttas Tyresö Bostäder, till att göra just det. Vänsterpartiet anser också att Tyresö Bostäder ska bygga ett lågenergihus för att minst ett sådant ska stå klart innan 2018. Om vi vill uppnå de klimatmål som är satta för Tyresö Bostäder räcker det inte med att leasa vindkraftverk utan det måste till andra satsningar för att minska boendets inverkan på klimatet.

Vänsterpartiet vill också att Tyresö Bostäder ska inleda ett aktivt arbete för att försöka att pressa byggkostnaderna och hålla nere kostnaderna för omfattande renoveringar. Ett sådant arbete bedrivs i många kommuner i landet. Frågan är vad det är som gör att Tyresö Bostäder inte redan bedriver ett sådant arbete.

Med en bostadskö på drygt 20 000 personer och en mångårig kötid är det inte försvarbart att Tyresö Bostäder medverkar till att sälja ut delar av sitt bostadsbestånd för omvandling till bostadsrätter. Vi behöver alla hyreslägenheter vi har för att kunna minska kön och korta kötiden. Vänsterpartiet säger därför nej till utförsäljningar av hyresrätter för omvandling till bostadsrätter. Ett sådant förfarande leder också till att hyrorna i Tyresö Bostäders bestånd generellt höjs.

Vänsterpartiet har interpellat kommunalrådet vad gäller de borgensavgifter som kommunen tar ut av Tyresö Bostäder när kommunen går i borgen för de lån som Tyresö Bostäder tar när man skall bygga. Kommunen följer inte de regler och föreskrifter om hur borgensavgiften beräknas, vilket gör att Tyresö Bostäders hyresgäster betalar för hög hyra.

I Ägardirektiven för Tyresö Bostäder punkt 1 BOLAGETS ÄNDAMÅL under Bolagets huvudinriktning står som en punkt: ”På affärsmässiga grunder ska bolaget förvalta attraktiva

bostäder och bostadsområden för hushållens olika livsskeden inom Tyresö kommun.” I lagen står att allmännyttan ska drivas på ”Affärsmässiga principer.” Ägardirektiven för Tyresö Bostäder bör därför ändras så att de är i överensstämmelse med svensk lagstiftning.

Särskilda uppdrag

1. Tyresö Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att inleda ett aktivt arbete för att pressa byggkostnaderna utan att göra avkall på kvaliteten och för att därigenom också kunna ge små byggföretag möjligheter att komma med offerter.
2. Tyresö Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att undersöka möjligheterna att starta ett upphandlingsförbund för att därmed pressa kostnaderna för större renoveringar.
3. Tyresö Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften för Tyresö Bostäder beräknas enligt de regler och föreskrifter som finns.
4. Tyresö Kommunfullmäktige beslutar att ändra i ägardirektiven till Tyresö Bostäder – från att bolaget ska drivas på ”Affärsmässiga grunder” till ”Affärsmässiga principer” – i enlighet med svensk lagstiftning.

INVESTERINGSPROGRAM OCH UPPLÅNING

Under de senaste åren har Tyresö kommuns upplåning ökat väsentligt för att under kommande period 2017-2019 uppgå till hela 1 190 miljoner kronor. Eftersom avskrivningarna långt ifrån täcker de investeringar som majoriteten planerar för, måste kommunen öka sin upplåning med följande räntekostnader, som belastar driftbudgeten, som följd. Trots den ökade upplåning som föreslås i majoritetens investeringsprogram kan vi inte utläsa att majoriteten satsar tillräckligt och främst på de för oss i Vänsterpartiet mest angelägna områdena, nämligen förskola, grundskola och äldreboende. ’

Majoriteten har inte reserverat några medel för byggandet av det nya kultur- och kunskapscentrum, som planerar i Tyresö Centrum. Istället planerar majoriteten att lägga ut det på entreprenad och betala dyra hyror, som direkt blir en tung belastning på driftbudgeten. Vänsterpartiet har tidigare klart deklarerat att vi är emot att bygga ett nytt centrumnära gymnasium. Det är naivt av majoriteten att tro att bara för att kommunikationerna till Tyresö Centrum är bättre, kommer våra ungdomar och ungdomar från andra kommuner att söka sig till nya Tyresö gymnasium. Något som också talar emot gymnasiet är det faktum att det inför höstterminen 2016 inte ens finns tillräckligt många sökande för att starta upp de högskoleförberedande programmen.. Det om något talar väl emot det nya centrubelägna gymnasiet. Vänsterpartiet är också definitivt motståndare till att separera de högskoleförberedande och yrkesförberedande linjerna från varandra, eftersom vi anser att det

är berikande och finns samordningsvinster med att de finns på samma gymnasium. Vi vill istället för kultur- och kunskapscentrum rusta upp vårt befintliga gymnasium och på sikt utveckla det till ett Campus. Kostnaden för en upprustning av nuvarande Tyresö gymnasium anser vi ska snabbutredas med sikte på att starta reparationer och eventuella ombyggnader redan under år 2017. Vänsterpartiet kan i dagsläget inte beräkna vad vårt förslag skulle kosta, det vore orimligt om vardera parti själva ska betala utredningskostnaderna för alla föreslagna projekt, istället är vi övertygade om att kommunens tjänstemän och eventuella konsulter kan beräkna vad Campus idén och övriga förslag för gymnasiet skulle kosta.

Vi står fast vid tanken på att kommunen i egen regi ska bygga ett Kulturhus och vill att Tyresö kommun utreder var i Norra Tyresö Centrum eller i dess närhet detta kan placeras på vår kommunalt ägda mark. Vänsterpartiet vill ha ett fullvärdigt kulturhus, som kommunen och kulturföreningarna tillsammans bestämmer innehållet i.

I majoritetens investeringsprogram finns 200 miljoner kronor reserverade för att bygga en ny 0-9 skola i Fornuddsparken. Vänsterpartiet, som det rödgröna miljöparti vi är, är definitivt emot att bygga i Fornuddsparken. Vi kommer aldrig att gå med på att bygga på parkmark och värnar om det ”Gröna Tyresö”. Det är också den enda riktiga park som finns i Trollbäckenområdet. Vi är väl medvetna om att antalet grundskoleelever kommer att öka och det finns behov av fler grundskoleplatser inom en snar framtid. Vi föreslår att en del av de 200 miljoner kronorna används till att rusta upp Fornuddens nuvarande skola. Vi har fått höra att det blir alltför dyrt eftersom marken behöver pålas. Mot detta talar dock att majoriteten faktiskt planerar att bygga både en förskola och ett äldreboende på exakt samma mark, vilket väl i så fall även detta blir en dyrbar historia. Som ett alternativ till majoritetens placering av en ny grundskola vill vi utreda på vilken plats och kostnaderna för att bygga en skola i Skälsätra för f-3 eller f-6. Vår tanke är att Kumla skola i så fall på sikt ska bli en högstadieskola. De 200 miljoner kronorna bör också kunna räcka till välbehövliga smärre upprustningar av kommunens övriga skollokaler.

I Tyresö har vi brist på förskoleplatser och vi måste se till att vi bygger nya förskolor inom en mycket snar framtid. I majoritetens investeringsprogram kommer vi i bästa fall att ha en ny förskola 2018 och enbart ett tillskott av nya baracker under 2017. Vänsterpartiet anser att byggandet av en ny förskola måste komma igång redan 2017. Det kan vara lämpligt att undersöka om en ny förskola får plats vid Kumla skola. Andra alternativa placeringar kan vara på den tomt i Krusboda där förskolan Pärlan tidigare låg eller i närheten Dalskolan. Vi föreslår också att förskolan Båten vid simhallen blir kvar tills vidare i avvaktan på utbyggnaden av Norra Centrumdelen.

Vi är mycket kritiska mot att inget nytt äldreboende byggts under senare år. Det har lett till att kommunen får köpa allt fler platser med betalningsansvar och till väldigt höga kostnader. Vi har svårt att förstå varför byggnationen av Krusmyntan 2 inte har kommit igång ännu. Vänsterpartiet anser att ett nytt äldreboende borde byggas och vara klart redan under 2017 och därefter ytterligare ett boende under perioden 2017-2019. Vi är djupt kritiska till att

majoriteten inte klarar att ha bättre planering för äldreboenden särskilt som andelen äldre ständigt ökar. Vänsterpartiet vill att stadsbyggnadskontoret snabbtredet hur stor investeringen blir om vi bygger ett boende i kommunal regi. I dagsläget har vi endast ett boende, Björkbacken, som drivs av kommunen och vi vill öka valfriheten för våra äldre att kunna välja kommunal äldreomsorg.

Eftersom Vänsterpartiet är ett grönt parti reagerar vi emot att majoriteten drar ned på anslaget för infrastrukturen av gång och cykelvägar. Det arbete med att förbättra infrastrukturen för gång och cykelvägar som har påbörjats måste få fortsätta i samma takt,. Om vi menar allvar med att minska bilismen i vår kommun krävs det att vi ser till att vi har goda cykel- och gångförbindelser istället. Vi reserverar 8 miljoner kronor till detta ändamål, vilket är en fördubbling jämfört med majoriteten.

Vänsterpartiet har i våra ändringsförslag ett tydligt fokus på våra kärnverksamheter, som är navet i vår välfärd. Vi är därför emot att redan under perioden planera att riva vår nuvarande ishall och börja bygga en ny varför vi kan spara 10 miljoner kronor till investeringar i våra kärnverksamheter istället. Vi känner till att det finns behov av en ny ishall men anser att planerna måste skjutas på framtiden för att mer akuta behov hos våra kärnverksamheter ska kunna tillgodoses. En tanke är också att planera för en framtida ishall, på det kalhygge som ligger i området mot Älta. Vänsterpartiet har inte egna resurser för att göra kompletta kostnadsberäkningar av våra förslag utan vi överlämnar detta till stadsbyggnadskontoret.

För att våra alternativa förslag ska kunna kostnadsberäknas och investeringsprogrammet justeras därefter, yrkar vi i första hand vi återremiss på majoritetens förslag till investeringsprogram. I andra hand kommer Vänsterpartiet inte att delta i beslutet om majoritetens investeringsprogram.

Besparingar

Varje år föreslår Vänsterpartiet en del besparingar på sådant som inte påverkar kärnverksamheterna. Oftast handlar det om att vi gör andra politiska prioriteringar än alliansen och därför stugar runt på förvaltningarna för att istället kunna prioritera höjda löner för välfärdsarbetarna, mer personal och högre kvalitet.

Det är viktigt att betona att dessa besparingar inte påverkar kärnverksamheternas möjlighet att bedriva en god välfärd. Tvärtom anser vi att det är viktigt att omfördela resurser från den centrala administrationen till verksamheterna.

<u>Minskade lokalkostnader central förvaltning</u>	1 500 000
<u>Samordnad upphandling</u>	1 500 000
<u>Minskad informationsbudget</u>	1 000 000
<u>Besparing central förvaltning</u>	2 000 000
<u>Minskad ledningsgrupp</u>	2 000 000
<u>Kommundirektörens förfogande</u>	1 400 000
<u>Konsulter</u>	5 500 000
<u>Höjda avgifter MSU</u>	4 000 000
<u>Konkurrenspolicy, egen regi anbud, LOU inom hemtjänst</u>	1 000 000
<u>Kostorganisation</u>	1 900 000
<u>Ökad Sponsring</u>	500 000
<u>Minskad buffert demografi</u>	4 500 000
Totalt	26 800 000
Skattehöjning 45 öre	51 570 000

Satsningar

Barn och utbildning

<u>Minskade småbarnsgrupper i förskolan</u>	5 000 000
<u>Genuspedagoger, 2 tjänster</u>	1 000 000
<u>Ökat förskoleklasser, 6-åringar</u>	1 500 000
<u>Höjning av grundskolepengen</u>	15 000 000
<u>Ökat tilläggsbelopp (särskild stöd)</u>	4 500 000
<u>Höjning av sociodemografiskt tillägg</u>	1 000 000
<u>Förstärkning av modersmålsundervisning och svenska 2</u>	2 000 000
<u>Höjning av fritidshemspengen</u>	7 000 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	37 000 000

Socialnämnden

<u>Anhörigkonsulent</u>	500 000
<u>Förstärkt rättssäkerhet och ökad bemanning IFO</u>	10 000 000
<u>Kvalitetshöjning äldreomsorg</u>	10 000 000
<u>Sänkta omsorgstaxor</u>	900 000
<u>Avgiftsfritt trygghetslarm</u>	1 400 000
<u>Ökad bemanning omsorgsboende</u>	1 650 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	24 450 000

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

<u>1 elevcoach till gymnasiet</u>	500 000
<u>Tvåläraresystem till gymnasiet</u>	3 500 000
<u>Modersmålsundervisning samt studiehandledning</u>	1 500 000
<u>Språkundervisning i Svenska som andraspråk samt parallell modersmålsundervisning för analfabeter</u>	1 000 000
<u>Specialpedagoger till c3l</u>	1 000 000
<u>Minskad ungdomsarbetslöshet med fokus på ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder</u>	1 500 000
<u>Täcka minskade bidrag för avskaffandet av FAS 3</u>	600 000
<u>Feriejobb för gymnasieungdomar till avtalsenlig lön</u>	1 500 000
<u>Volontärsamordnare</u>	500 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	11 600 000

Kultur och fritidsnämnden

<u>Halverade avgifter i kulturskolan</u>	1 300 000
<u>Förstärkt fältverksamhet och förbättrade öppettider på fritidsgårdarna</u>	1 500 000
<u>Söndagsöppet biblioteket Tyresö Centrum</u>	450 000
<u>Nolltaxa lokalhyra pensionärsorganisationer och funktionshinderorganisationer</u>	150 000
<u>Laglig graffittivägg</u>	100 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	3 500 000

Gemensamma verksamheter

<u>Jämställdhetsutvecklare</u>	500 000
<u>Arbetsmiljösamordnare</u>	500 000
<u>Barnombudsman</u>	500 000
<u>Tillgänglighetssekreterare</u>	375 000
Summa satsningar utöver majoritetens budget	1 875 000

Totala satsningar utöver majoritetens förslag för att stärka välfärden: 76 475 000

Skatteförändring per inkomstgrupp mellan vänsterpartiets förslag och Alliansens budgetförslag per månad:

Vid en inkomst om 15.000 kr betalar man 67 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

Vid en inkomst om 18.000 kr betalar man 81 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

Vid en inkomst om 24.000 kr betalar man 108 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

Vid en inkomst om 30.000 kr betalar man 135 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

Vid en inkomst om 40.000 kr betalar man 180 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

Vid en inkomst om 50.000 kr betalar man 220 kr mer i skatt med Vänsterpartiets förslag.

